

REDACȚIA

Deak Ferencz-utca nrul 20

ABONAMENTUL

Pe un an 24 cor.
Pe jumătate an .. 12 ..
Pe o lună 2 ..N-ri de Duminecă pe an 4
coroane.Pentru România și America
10 coroane.Pentru România și străinătate
numeri de zi pe an 40 franci

TRIBUNA

ADMINISTRAȚIA

Deak Ferencz-utca nrul 20

INSERTIUNILE

de un șir garmond: prima
dată 14 bani; a doua oară
12 bani; a treia oară 8 bani
de fiecare publicație.Manuscripte nu se
inapoiază.

Telefon oras și comitat 512.

La luptă, cu toții!

(R) În numărul nostru de ieri am dat amănunte despre proiectul de lege prin care ministrul Apponyi prepară lovitura de grație școlilor confesionale.

Primejdia e vădită, iminentă. Nu mai încap discuție nici îndoială asupra ei, ci dacă suntem un popor conștient și rezolus, ne incumbă datoria să ne întrebăm: *ce e de făcut?!...*

Aflăm cu plăcere că deputații noștri au decis să se întrunească în săptămâna viitoare în Budapesta și să se sfătuiască asupra luptei ce inomis trebuie deschisă împotriva proiectului de lege al contelui Apponyi.

Nu știm ce vor hotărî. Avem însă încredere că în parlament lupta va fi bărbătească, impunătoare. Avem între deputați oameni de școală cu întinsă cultură, cari desigur își vor lua osteneală să examineze și analizeze din toate punctele de vedere noul proiect.

Decât, avem de făcut o rugare: domnii deputați să se gândească nu numai la lupta ce trebuie deschisă în parlament, ci și la punerea în mișcare a forțelor naționale *în afară de cameră*.

Clubul naționalităților se compune din 24 deputați; fiecare de va convoca numai cinci întruniri — am luat *minimum*, cât ușor se poate aranja — și totuși se va fi dat un aspect impunător luptei extraparlamentare pe care *deputații trebuie s'o organizeze*: nu

numai pentru că ei sunt imuni ci au chiar datoria să arate alegătorilor cele ce se petrec. O sută ori două sute de meetinguri nu le va fi greu să pună la cale, într-o săptămână, două. Și în fiecare să se ia rezoluțiuni la fel, dând astfel proba unei procederi unitare, a unei organizări serioase... Să se protesteze cu toată energia împotriva tendinței guvernului de a nimici școala confesională, căci sub pretextul »regulării salariilor«, la asta țintește nobilul conte.

A se aranja astfel de meetinguri, este neapărat de lipsă. Întâi pentru că așa s'a făcut și în trecut, de câte-ori numai s'a abătut vre-o primejdie asupra noastră. A doua pentru că și astfel se poate slăbi efectul dezastruos produs de căderea dela Bocșa. A treia pentru că dacă nu li-s'a spus tuturora, noi știm din multe părți observațiuni nu tocmai măgulitoare la adresa deputaților cari nici prin cerc n'au mai dat și nici în parlament nu s'au afirmat. Al patrulea motiv: numai având rezoluțiuni din toate părțile locuite de naționalități, clubul parlamentar poate să câștige forța morală necesară aranjării unei *obstrucțiuni* pe care credem că trebuie s'o facă și s'o ducă până în pânzele albe.

Proiectul lui Apponyi va atrage însă în luptă, negreșit, și *episcopatul român*. Inregistram cu plăcere, în privința asta, glasul unuia dintre arhierii bisericii naționale române. Interwievat ieri de un redactor al ziarului »Aradi Közlöny«, P. S. Sa episcopul Aradului Ioan I. Papp, a arătat *necesi-*

tatea convocării unui congres național bisericesc extraordinar! »E nevoie de asta — a zis episcopul — cu atât mai ales, cu cât *pretenziunile guvernului sunt foarte exagerate*...«

Nici nu ne îndoim, că I. P. S. Sa mitropolitul Metianu, în solitudinea ce o are pentru înaltele interese ale bisericii, va și lua măsuri grabnice pentru convocarea congresului. E îndrituit s'o facă asta pe d'oparte, pentru că forul nostru superior bisericesc nu așteptase imbold dela guvern, ci încă astă-toamnă a discutat chestia și a luat măsuri pentru îmbunătățirea stării învățătorilor noștri. Pe de altă parte, nu e vreme de pierdut: guvernul vine azi mâne cu proiectul și strînsura din dietă este în stare să-l voteze într'o nainte de amezai, să poată domnii deputați merge mai repede la masă. Congresul, mai mult ca ori-când, trebuie să dea dovadă nu numai că e forul suprem, dar și cel mai energic, când a bătut ciasul să ne apărăm, și chiar să ne expunem, în apărarea instituțiilor noastre culturale.

Tot așa, sperăm că se va pune pe lucru și episcopatul român greco-catolic.

Să nu se mărginească înalții prelați numai la așa zisele »representațiuni« la guvern, cari de regulă se pun la archiv fără multă bătaie de cap din partea guvernului, ci *până la tron să meargă!* Să aple și tronul, că poporul român este adânc nemulțumit și *nu consimte la nimicirea școlii române*, ci protestează cu ultima energie împotriva persecutării guvernului kossuthist.

FOIȚĂ ORIGINALĂ A »TRIBUNEL«

ORBUL.

De Ioan U. Soricu.

Când arde soarele, de crapă pământul fript de sete, orbul s'așează sub dudul de lângă drum. Iși razimă încetinel toiașul de tulpina arborelui, își pune desaga căpătâi și ascultă înduioșat fâșăitul frunzelor abia atinse de suflarea vântului, — până ce adoarme.

Pe drum trec căruțe pline de praf și lucrători obosiți. Și dacă se îndură cine-va să-i arunce o bucată de pâine, un ban sau o vorbă bună, bătrânul orb își pleacă încet capul și-i zice: »Bogda proste!« — iar copilașul de lângă el adaugă: »Să-ți răsplătească Dumnezeu!«

Drumeții merg mai departe, iar orbul rămâne lipit locului și când îl cuprinde jalea, scoate fluerul din chimir și cântă de dor. E un cântec vechiu, pe care numai bătrânii, cari au apucat vremurile cele bune, îl cunosc și știu, că l-a mai cântat în alte vremuri un crai tinăr și fără de noroc.

Și orbul cântă din fluer, pe când moșnegii trecători abia mai îngână îndurerați de povestea craiului munților:

Jelui-m'aș și n'am cui,
Jelui-m'aș codrului
De armele lancelui,
Că le plouă și le ninge
Și n'are cin' le încinge.

Orbul aude cântecul drumețului și-l podidește plânsul, iar copilașul de lângă el își ascunde fața în palme și plânge și el cu hohot.

Dumineca orbul se spală frumos la pârăul din marginea satului, își face sfânta cruce și pornește cu nepotul la biserică. Ingenunche mai inspre ușe și se roagă cât ține liturghia. Adeseori nepotul zice Tatăl nostru. Și glasul lui blând răsună așa de dulce în biserică. Orbul aude și el și oftează. De mult îl muncește un gând, pe care nu știe cum l-ar împlini. Și de multe ori o durere nedeslușită i-se lasă pe suflet și se trezește vorbind singur și chibzuind atâtea planuri luminoase în lumea întunecată a sufletului său.

De ce ar mai pribegi din loc în loc, căutând odihna, pe care nu o va afla nici odată, de ce ar arunca în prăpastie și pe copilașul nevinovat, care l-a călăuzit atâtea vreme?...

— E păcat, își zise bătrânul. E păcat. Și într'o seară, pe când soarele murea pe vârful măgurilor într'aurite, orbul apucă pe copil de mână, îl sărută pe frunte și-i zise cu blândețe:

— Ascultă, dragul meu, vrei tu să mergi la școală?

Copilul deschise ochii mari, frumoși și căuța cu mirare la moșul său, care-l ținea de mână strâns, ca și când s'ar teme să nu fugă.

— Bine, bunicule, să merg, dar ce e să te faci singur pe lume, încotr'o o să apuci?

— Poartă Dumnezeu de grije. Și El îți-o purta și ție, că n'ai făcut nici un rău nimănui. Eu oi găsi la alții adăpost, la tovarășii mei de demult. Ei nu m'or goni dela pragul lor, că nu le-am greșit cu nimica...

Toată noaptea au povestit amândoi. O poveste

tristă de care copilul se înfiora. Bătrânul i-a spus toată viața lui plină de zbucium și de nevoi. Cum și-a lăsat nevasta și copiii și-a plecat în munți, în oastea tribunilor, cum a luptat alături de lancu și cum fiind prins de dușmani, aceștia i-au scos ochii și l-au aruncat într'o prăpastie... Cum a scăpat, pribegind săptămâni de zile, orbecând prin hătașuri, până a ajuns la ai săi, cari au plâns amar cu desnaivejde, când l-au văzut.

Cum s'au dus toți pe lumea cealaltă, rămânând el singur, el cel mai mic, vlăstarul merit să răsbune cândva tot nenorocul ce i-a cuprins.

A doua zi erau pe drumul școlii. Mergeau încet, tăcuți și triști; par'că s'ar fi dus la înmormântare. Ajunși la dascălul din sat, bătrânul scoase din chimir doi galbeni, rămășiță din vremurile bune, îi trânti pe masă zicând către dascăl: Fă om din el și să nu uite că are de împlinit un gând, pe care eu nu-l mai pot împlini.

Copilul rămase în școală iar bătrânul o porni încetinel pe drum, dând din cap și zicând:

— Ajută-i Doamne!

Era singur acum. Mergea undeva și nu știa unde, căuta pe cineva și nu știa pe cine. Un prieten bun, unul din cei de demult. Să-i spună ce a făcut și să-i ceară ajutor.

Soarele apunea îmbujorând fața orbului. Din sălciiile pălitate se desprindea câte-o frunză, ca un fulg mare, galben, dus de boarea serii. Și bătrânul-auzea înainte-i freamătul pădurii, dușos și dulce, ca un cântec de leagăn.

Într'acolo mergea el, rostind aceeași rugă scurtă: Ajută-i Doamne!...

Chestia bisericească - națională în Turcia.

De Teodor Filipescu.

IV.

Dacă patriarhatul ecumenic va continua pe calea apucată, păcatul va cădea pe acei, cari mână biserica spre peire. S. Novacovici zice în cartea sa *): «Dacă grecii cu puterea exclusivistă a patriarhatului în mâinile lor, vor continua și contra, sârbilor și românilor din Turcia Europeană cea luptă prin care au făcut mai înainte din trunchiurile bulgare și sârbești exarhatul, pace în biserică nu va fi și conflictele vor continua. Și dacă nu s'ar fonda chiar un exarhat nou, și dacă nu s'ar reînființa patriarhatul în Peci și Ohrida, elementele nemulțămite vor căuta prin celalalte moduri să combată administrația grecească exclusivă și egoistă. Deoarece pe lângă această administrație nu se află nici o putere de stat, căci Sublima Poartă trebuie să se țină de interesele ei de stat, care nu se potrivesc cu aceste cereri, patriarhatul nu va reuși nici odată să câștige prin reacțiunea goală aceea, ce a pierdut, ci se va desbrăca și va pica tot mai mult prin acest mod de acțiune, până când prin acest mod de acțiune, până când prin forța împrejurărilor nu se va sfârâma undeva și nu va face loc pentru ceva mai cuvinte».

«Dacă patriarhatul nu crede că unitatea bisericească și se află numai în unitatea propagandei naționale-grecești; dacă crede că unitatea ortodoxismului cu mai multă toleranță ar trebui căutată în repararea acelor greșeli, pe care le-au provocat șizma regretabilă grecească-bulgară, cugețele lui ar fi cu bucurie salutate și primite de toți prietenii ortodoxismului afară de cercurile șoviniste grecești».

Iar la p. 451 și 452 zice S. Novacovici mai departe: «Rămâne pentru marea biserică să facă exarhatul bulgar (și poate și cel românesc?) de prisos, sau să aleagă: că exarhatul să fie de prisos, sau să aștepte că ea însăși să devină de prisos și să se afle pe teritoriile Turciei Europene. Pentru ce nu începe cu ei o procedură dreaptă și liberală?»

«Cerurile sârbilor ortodocși în Turcia se readuc la aceste puncte. Sârbii ortodocși ar fi mulțumiți: a.) Să se permită slujba în bisericile din teritoriile Turciei Europene în limba slavă acolo, unde ar cere majoritatea locuitorilor. b.) Autoritățile spirituale a patriarhatului să iee prin privilegiile lor sub scut școlile naționale și institu-

*) Balkanska Pitania, Belgrad p. 417.

țiunile culturale, acolo unde se află acuma, sau unde ar dori comunitățile să le ridice, și să se facă pentru cultura națională — sârbească în general aceea ce s'a făcut și se face pentru cultura națională grecească. c.) Să stăruie din răsuneri, să se repara greșelile din trecut făcute dinadins, și să se înceapă de loc a crește un număr necesar de tineri în teologia patriarhatului (pe insula Halki), ca să poată lua locurile bisericești între poporul sârbesc prin bărbați de aceeași naționalitate, și să se ridice mănăstirile neglijate. d.) Acuma să se pună cel puțin în două eparhii sârbești episcopi de naționalitate sârbească. (Aceste s'au și împlinit prin episcopi sârbești în Prizren și Scopia)».

«Ce împedecă că patriarhatul să îplinească aceste și românilor în Turcia? Limba lor nu e nici grecească nici slavă, ci română. Pentru ce nu s'ar permite, că și ei să aibă drepturile lor acolo, unde comunitățile sunt exclusiv românești sau de o majoritate absolută cu locuitorii români?»

«Lucrul principal rămâne ca patriarhatul ecumenic să arete prin fapte, că schimb direcțiunea sa exclusivistă de până acuma și că merge pe calea dreaptă — calea ecumenică, pentru toate popoarele cu aceleași drepturi, pe calea serviciului religiei și culturii credincioșilor, după limba și după trebuințele lor».

«Iacă sârbii și românii, și arete la ei aceste. Și în momentul când se va afla despre aceste, pierde cauza, care a ridicat exarhatul bulgar. În acel moment vor crește între locuitorii Turciei Europene aripile ploate a aparținătorilor mării bisericești».

Iar la p. 454 zice S. Novacovici mai departe: «E cunoscut, că voința și energia patriarhatului e mult împiedecată prin gândurile înguste și particulare a conzilierilor fanarioți. Ei sunt acel centru, care în patriarhatul ecumenic reprezintă exclusivismul unei naționalități și prin aceasta chiar păgubesc acea naționalitate, deșteptând aceiași dorință în fiecare naționalitate ortodoxă din Peninsula-Balcanică».

«Dar biserica ecumenică nu o reprezintă acești conșilieri alaiși din unu și același oraș și unu și același naționalitate; biserica ecumenică o reprezintă patriarhatul. El e răspunzător înaintea istoriei pentru neplăcerile și accidente de ei. Și lui îi convine și meritul pentru fiecare bine, cu care s'ar ridică biserica și ar străluci înaintea credincioșilor și înaintea lumii». «Patriarhatul e de facto mai mult o jucărie în mâinile planurilor politice, decât organul bisericii pe care trebuie să o servească».

La p. 455 încheie S. Novacovici așa:

«Mila cerească să deie patriarhatului înțelepciune, să găsească putere, ca să dirigeze biserica orto-

doxă pe Peninsula-Balcanică, pe calea mântuirii, și nu pe calea peirei.

Pe calea de acuma e numai peire, iar mântuirea e numai pe calea nouă, pe calea largă, ecumenică, tolerabilă».

Acuma când se fac demersuri pe lângă patriarhatul din Constantinopole să reguleze chestia bisericească română în sensul iradei din 10 Maiu 1905, și pe când ar voi Ioachim III să mulțamească pe românii din Turcia și să împedecă între ei mișcarea, care e analogă acelei, cu care s'a înființat în secolul trecut exarhatul bulgar, exmitropolii din Bitolia și Grebena cu ceilalți Fanarioți sunt nemulțumiți de puțină bunăvoință pe care ar vrea să o arete patriarhatul Ioachim. În loc să nu peardă din vedere, că calea progresului se găsește prin mijloace liberale de toleranță, ei întrebuintează și mai departe mijloace exclusive, cu cari au luptat grecii contra Bulgarilor și sârbilor. Acești părinți recurg acuma chiar la înmormântarea ideii și mișcări românești în Turcia, prin suprimarea celor mai devotați sprijinitori ai ei. Crimele și goana în contra românilor din Turcia se deslănțesc acuma din nou cu o furie mai turbată ca în trecut.

În urma acestor evenimente nu rămâne altă ieșire decât următoarea:

Să se facă pe lângă patriarhatul din Constantinopole ultima încercare pentru acordarea drepturilor românilor, arătând totodată că patriarhia a pierdut dreptul de a mai păstori pe frații noștri, din momentul în care s'a făcut arma în mâinile propagandei grecești, care se servește de bande de ucigași împotriva românilor. Românii nu pot sta și mai departe nepăsători cum se grecizează comune curate românești prin ierarhia și propaganda grecească.

Impotriva agitațiilor naționaliste. 18 comitate, în majoritate ungurești s'au adresat către corpurile legiuitoare, ca acestea să înfrâneze prin măsuri legislative «agitațiile naționaliste».

Comitatul Hajdu de pildă, în care nu sunt numai unguri, prin urmare de unde știe de vre-o agitație naționalistă, cere și el parlamentului o lege, care să steie singur ce, dar să fie contra naționalităților. Evident, că având de-a face cu o manoperă a guvernului care atâță sistematic și pe cale oficială împotriva naționalităților din patrie. Comisiunea Camerii desbătând aceste adrese, a primit moțiunea referentului Zakariás János, care zice, că a sosit vremea revizuirii legii de naționalități, a legii electorale și a legii penale. Onorata comisiune a mai uitat însă ceva, fără care nu plătește mult concluzul său: *temniți nouă*, căci cele de până acuma nu mai încap pe agitatoari. Cu astfel de măsuri dacă nu se va putea cumva edifică statul național unitar maghiar!

CORBEIU.

PARTEA II.

Narațiune de Ioan Slavici.

(Urmare).

VIII. Dor și jale.

Urâtă boală e dragostea. Vine nu mai știi din ce și te-apucă, dacă te-ajunge, când cu frig, când cu călduri și ici te-aruncă 'n toropeală, ici te face să te tot duci fie ger și viscol, fie arșiță și zaduf. Urâtă și grea boală și 'ntânărețe, și la bătrânețe și unul singur îi este leacul: timpul, care trece.

De boala asta rea era muncit Moină.

Ajunsese și el fără ca să-și poată da seamă, când și cum, om cu gânduri ce-l duc departe. Îl prinsese doamna Fireanu prea adese-ori cu ochii duși și-i tot spusese, că i-a scos nepoata din minți. Nu prea îndrăznea el să creadă una ca asta și nu odată-și zicea, că nu este el om să poată stăpâni asemenea comoară, dar e slabă mintea omului, și 'n cele din urmă tot s'a dus tocmai în valea Murășului, că să-și caute parohie. Dacă n'ar fi fost asta, ar mai fi stat mult cancelist la direcțiunea financiară, unde era mulțumit. A și făcut-o cu inima îndoită, dar a făcut-o și făcându-o, i-s'a înfipt în minte gândul, că-i este hotărâtă soarta și a intrat în foc.

Abia după întoarcerea lui Huțanu a început însă se simtă, că-l și arde focul.

Păcat ar fi, îi zicea doamna Fireanu, ca un om cu glasul lui și cu barba lui, și trupeș, și chipeș,

să-și petreacă tinerețele copiind acte și făcând socoteli când poate să fie preot, nu popă ca toți popii, ci fruntea preoșimii.

Zicea și el ca dânsa, deși adese-ori îi era par'că Lucia nu prea ținea să fie preuteasă.

Ca fierul roșu îi trecuse ceva prin inimă, când doamna Fireanu a spus, că se duce ea însă-și la Corbeiu.

Nu mai rămânea 'n gândul lui nici o îndoială, că acum lucrul e hotărât, pus la cale, făcut, și-i venea să zică, că toate vin prea curând, prea pe neașteptate.

Au trecut însă cele două zile, de care doamna Fireanu avea nevoie, ca să se ducă și să se întoarcă, au trecut și trei, și patru, și el a'nceput să tremure și tremura din ce în ce mai tare.

Ce-au făcut? — Ce fac? De ce stat atât? De ce nu se mai întorc? Nu cumva toate s'au schimbat așa de odată?

Și-l închipuia mereu pe Corbeiu cel posomorât și aspru, care nu putea, cum îi spusese Giurca, să-i sufere pe preoți, și-o vedea pe Lucia cam mândră, cum o știa, și mereu strica hârtia copiând, mereu greșea socotelile, răspundea dea'ndoseala la întrebările ce i-se puneau, nu-i mai priă mănărea când se ducea la masă, iar sările umbla ca un lunatic fără de rost pe ulițele Clujului.

În cele din urmă a plecat așa 'n neștiere, fără ca să fi luat hotărârea de a pleca și fără-ca să-și poată da seamă până unde se duce și ce are să facă.

E ori nu? — asta trebuia s'o știe cât mai curând.

Un om era, la care putea să se ducă, Ohurca, iar pe acesta nu l'a găsit acasă, căci era dus la Bălgard.

Aflând și 'n ce treburi era dus, Moină rămase ca trăsniț din senin.

Dacă erau adevărate toate cele ce i-se spusese, el era pierdut.

Lucia, rămasă singură cu Borbála, își pusese de gând să urmeze înainte cu facerea curățeniei în bibliotecă, unde n'ajunsese încă să scuture cărțile de prav.

Lua cărțile rânduri-rânduri și le ducea la fereastra deschisă cu mare băgare de seamă, ca nu cumva să le încurce, apoi le bătea bine una câte una, le ștergea cu cârpa și le așeza iar de unde le luase și 'n rândul, în care le găsise.

Urmându-și lucrarea, se 'ntreba din când în când, dacă va fi celind ori nu el în toate acele cărți și dacă știe ori nu ceea ce stă 'n ele.

«De ce adică le-ar fi cumpărat, dacă nu ca să le citească și de ce să le ție, dacă nu citește 'n ele!? — Își zicea și o admirațiune sficioasă, o cuprindea față cu omul, care, petrecându-și viața adâncit în studii, știe atât de multe.

De unde-ar mai fi putut să-i treacă prin minte și gândul, că Moină vine din ce în ce mai întetit.

Borbála, când dete cu ochii de el, rămase, cum se zice, cu gura căscată și cu ochii 'nholbați.

«Care va să zică — asta e! — Își zise dânsa. I-se luminează deodată toate: era omul ei acela, de dragul căruia făcea Lucia curățenie în bibliotecă.

(Va urma).

Gimnaziul din Caransebeș.

III.

Inițierea gimnaziului unguresc e în contradicție, cu întreg neamul românesc, și cu atât mai vârtos cu cel grănițesc, afară de acei 74 la număr, cari mechanic și-au dat votul pentru aruncarea în foc a celor 230.000 cor. Zicem — mechanic, căci aceasta afirmațiune atât de cutezantă ni-o putem dovedi iarăși numai cu acei domni reprezentanți ai comunității de avere, (onoare excepțiilor) cari anul trecut într'o ședință extraordinară la o simplă propunere fără ori-care motiv moral ori logic, — la o simplă propunere din fotoliul prezidențial al dlui Burdea — votaseră în 5 minute 3000 de cor. vice-comitelui, pentru că a binevoit a participa la ședință! E de lipsă oare mai potrivită dovadă despre votare la comandă? Că într'adevăr s'a votat la comandă mechanic, rezultă din împrejurarea, că la apelarea unor dni reprezentanți, desbătându-se apelata în congregația comitatensă în Lugoj, cu curaj, cu bărbăție energetică de falnicii nostri advocați lugoieni și indeosebi de dl profesor dr. Barbu — s'a nimicit hotărârea.

Exclamarea »Renașterei« (Nr. 5): »Nouă nu ni-e teamă, că înființându-l gimnaziu va maghiariza ținutul, sau pe elevii, cari îl vor cerceta. Din contră, ne vom bucura, când inteligența românească din aceste părți se va întări în mod conziderabil, putând cu mai multă ușurință a lupta contra tendințelor dușmănoase«, — este nimicită, batjocorită, dată de gol prin însuși organul oficial al coaliției: »Bud. Hirlap«, care într'un număr al său vorbind despre modul de nimicire a naționalităților, scrie:

»In cazul când maghiarizarea ar progresa în aceea măsură, că fiecare cetățean să învețe limba statului, ca fiecare să se încălzească cu drag la vâpaia aceluiași factori culturali, — urmarea va fi, că după mai multe generațiuni, cetățenii de limbi osebite se vor desvâța cu încetul de limba lor maternă, și uitându-o cu desăvârșire, își vor pierde cu timpul și caracterul individualității lor etnice și limbice, ba poate își vor pierde și totul și obiectivitatea individuală și se vor contopi cu totul în națiunea maghiară«.

Acum cred, că numai surdo-muții nu vor pricepe menirea gimnaziului unguresc din Caransebeș. Că celce vede și are ochi acela va ceti, iar cel ce nu vede, dar aude, i-se va ceti, și toată suflarea română e în curat că pe norul cel greu a venit Juda cel îndrăcit, ca să ne amăgească!

Cetind, cei dela »Renașterea« citatul guvernului, sper, că vor pricepe, că de ce a venit »ideia înființării gimnaziului unguresc în Caransebeș, de-adreptul dela guvern (prin Burdea desigur).

Iar că: »inteligența românească se va întări în mod conziderabil« — nu-mi vine a crede.

Cum adică: cele vre-o 15 familii ungurești de ale profesorilor și massa mare al studenților de altă nație, își închipuie să fie întărirea românismului?? Prin acei profesori renegați, cari vor face paradie la 15 Martie și 8 Oct. cu bieții români împanglicați, jucând la »csárdás«-uri, și preamărind pe Kossuth.

N'au citit cei dela »Renașterea« cum »Budap. Hirlap« vorbind despre împărțirea comitatelor zice:

»Granița, ca s'o putem transforma în graniță maghiară, comitatul Caraș-Severin îl vom împărți în două cu sediul Lugoj și Orșova și nu Caransebeș, (având în vedere că aci gimn. unguresc va maghiariza), unde cu familiile oficianților administrativi și de stat în mare parte vor întări ideea de stat maghiar în așa punte, unde suntem învecinați cu România și Serbia.

»Asemenea Vârșeții și Panciova le vom preface în capitale comitatense.

»Și cu aceste în legătură dacă vom statifica școlile comunale grănițrești, în scurt vom avea graniță maghiară puternică!

»Trebuie să facem ceva, până nu-i târziu, pentru că în ținuturile acelea încă n'a prins rădăcini agitația«.

Poporul grănițesc luminat fiind cu exemple întâmplare, cu pășaniile, ca cele ale confrăților sârbi și români, iarăși grăniceri din jurul Panciovei, Bisericeii-Albe, — ca ale națiunii maghiare

însuși — desigur deschizându-și ochii, — nu vor primi decisele, cari sunt — sentențe de nimicire!

Un alt motiv pentru întărirea susținătorilor desnaționalizării este:

Însuși poporul grănițesc, urmașii lui Doda, vestifil almăjeni își contrazic și se blamează înaintea lumii întregi. Însuși se nimicesc! Nu putem susține, și credem, că nu este grănicer, care să nu ne afirme părerea, că înființarea gimnaziului unguresc este contrară voinții lor liberă.

Cele 74 de voturi nu reprezintă simțul, gândirea adevărată a poporului!

Să stăm bine, să stăm cu frică, de una să ne aducem aminte, ce ne-a dat de cap grănicerilor și nu de mult! Cu miile noastre s'a ridicat și monumentul din Caransebeș, dar »inscripție românească« a rămas pe hârtie! La desvâlire tot de a ungurește a mers! Să nu o pățim și cu limba română din gimnaziu?

Drept concluziune finală a luptelor de idei afirm, că motivul desnaționalizării în sine fără nici un comentariu restoarnă, nimiceste toate argumentele și sofismele celor pentru gimnaziu unguresc!

Constatat fiind, că gimnaziul unguresc e în detrimentul românizmului, cuprinde în sine desnaționalizarea noastră, — trebuie sistată imediat agitațiunea pentru edificarea lui.

Constatat fiind, că pe baza legii despre egală îndreptățire a naționalităților din 1868 art. XLIV — gimnaziu românesc nu putem înființa, — deci ideea înființării gim. rom. trebuie suspendată pe un timp oarecare mai favorabil.

Și în fine, constatată fiind starea decăzută a pop. grănițesc, deci ajutor grabnic trebuie! Ajutor fără a periclită naționalismul grănicerilor, fără a nimici sutele de mii grănițrești.

Problema e grea, dar cu ajutorul lui Dumnezeu în chipul următor o recomandăm românilor buni și adevărați a o rezolvi.

Avem la dispoziție 550.000 cor. ș. anume:

Fondul bisericesc	103.000 cor.
Orașul	50.000 »
Fondul gimnazial	111.000 »
Comunitatea de avere	130.000 »
Comunele grănițrești	16.000 »
Suma totală	510.000 »

prin cari ne punem baza fondurilor știpeviste.

Suma aceasta o împărțim în 4 grupe:

I. 400.000 cor., II. 50.000 cor., III. 50.000 și IV. 50.000.

Sumele din grupele I—III, fructificându-le cu 5% cel puțin, avem

din I.	20.000	anual
» II.	2500	»
» III.	2500	»

dintre acestea din cele 20.000 cor.

I. a. 15000 cor. per 300 cor. putem stip. 50 elevi
5000 » » 200 » » » 25 »
total anual 75 elevi

pe cari îi vom da la școală în gimnaziu românesc din Brad și din Brașov.

Dintre cele 2500 cor. gr. II per 100 cor. putem știpevisti anual 25 băieți la măiestrie ori negoțorie.

Suma 2500 gr. III anual o transmitem gimnaziului din Brad până atunci, până când nu ni-se va da posibilitatea a înființa gimnaziu românesc în Caransebeș.

Suma de 50.000 cor., capitalizând-o în decurs de 10 ani, căpătăm suma de 75000 cor., a cărei interes anual de 5% e 3750 cor., din care per 600 cor., putem știpevisti 6 universitari grăniceri.

Să vedem rezultatul acestei împărțiri.

1. Capitalul, (sutele de mii) ne rămâne întreg, cinstit, în pace, neatins.

2. Nu ne desnaționalizăm, ci ne întărim naționalismul, crescându-ne fii adevărați ai culturii române, în gimnaziul din Brad și Brașov.

3. Creștem preoți, învățători, etc.

4. Negustori, meseriași, prin cari dispozițiuni dispăre frica de a rămâne granița fără preoți, învățători, din sinul său, și în fine

5. Grănicerii contribuie cu sumă atât de ponderoasă anualminte gimnaziului din Brad.

Iată deci calea adevărată, prin care ne unim, ne întărim români de pretutindenii, și ne-am scăpat din ghiara șovinistă!

200.000 cor și cine mai știe câte.

— Situația. —

Banul e ochiul dracului. Trebuie schimbată zicala așa: banul este ochiul politiceii, ori: putem face înc'o concluzie: politica e ceva drăcesc. — Astea par a se adevăra din cercetările comisiei de cenzurare, făcute ieri. In socotelile bugetelor de pe anii 1904—5, s'a constatat, adică tocmai că nu s'a putut constata, dar cu socoteala se da foarte precis — ce s'a făcut cu oribile sume de bani. Însuși Tisza I. este însemnat la o poziție cu 200.000 cor. despre cari s'a făcut atâta vîlvă mai ieri. Tisza se declară și acum gata de a restitui suma, ce era disponibilă în buget, însă lămuriri, ce a făcut cu ea, refuză categoric, a da. El cere ca ministerele acelor ani să capete absolutor general, pentru toate gestiunile financiare. Cei ce sunt inițiați în tainele dosarelor cu socotelile bugetare, va să zică membrii comisiei cenzurătoare au dat în vileag câteva date asupra abuzurilor ce s'au făcut cu banii publici. Pe începutul sesiunii viitoare, când se vor face desbaterile, în cameră, asupra anilor financiari 1904—5, ne putem aștepta la senzaționale descoperiri și la frumoșele scandaluri. Atunci vom afla și numele acelor români — se vorbește de mulți, — cari au dat mână de ajutor guvernului Fejérváry, și au luat părăluțe albe pentru zile-dalbe! Din știri mărunte ce se strecoară ici colea în publicitate, ne putem face o idee oarecare, cum a fost administrată cassa țării de către guvernul drabanților. Nu mai pomenim de paușalele ziarelor recunoscute pe urmă de inofensive, nici de alte subvenții acordate tagaduit în camera...

Este hazlie chiar, o altă poziție, de câteva zeci de mii, notată astfel: *pentru cumpărarea de hârtii și colecții*. Poate în aceasta se cuprinde și faimoasa cheltuială de călătorie alui Kossuth.

Iar drabanții.

Guvernul drabanților este strămtorat rău. Gândul punerii sub acuză a lui, ispitește iarăși în presa kossuthistă estremă. Toate astea par a fi puse la cale împotriva lui, drept răzbunare pentru descoperirea lui »Bud. Napló«, ziarul lui Kristoffy et com., menite a compromite pe Kossuth, și prin cap pe întreg peștele — hămisit cetacen — kossuthist. Drabanții însă nu se prea tem. Micile defraudări — să le zicem pe nume — compromit poate mai mult pe factorii coaliționiști în *interesul cărora* s'au săvârșit. Complicitatea e cel mai bun apărător. Ne putem deci aștepta la frumoșele scandaluri, căci lumea tot trebuie oleacă îmbătută cu apă rece, însă de cunoașterea deplină a mișelilor vom rămâne încă departe.

Un moment caracteristic. Să ne aducem numai aminte, cum pe timpul guvernului Fejérváry, se auzeau neconținute văicări — din parte kossuthistă chiote de bucurie — că azi-mâne guvernul nu va mai avea parale nici pe cele mai elementare trebuințe

ale statului. Acum să cugetăm puțin, cum se poate, că acelui guvern totuși îi da mâna să risipească oribile sume pentru scopuri de mituire, adesea la persoane cu totul obscure, fără vădit folos. Este cu neputință să nu încolțească în mintea noastră gândul la isoave de venit și mai obscure. Oare când se va face nițică lumină și asupra acestora?

Spiritul lui Polónyi.

Se comentează mult în presă două dispoziții ale noului ministru Günther A., în legătură cu vorba de adio a lui Polónyi: nu mi-e greu despărțirea din ce oră știu că urmașul meu »va da înainte pe calea tăiată de mine«. O perpetuația a spiritului polonyist nu făcea bucurie nimărui, și cu atât mai plăcut sunt sulevate noile dispoziții alui Günther, cari desmințesc nădejdele înaintașului său.

Noul ministru a declarat categoric, că în ce privește corpul procurorilor, el se va margini strict, la datorințele de control. Polónyi îi bajocorise anume zicându-le: »procurorii mei«.

Cealaltă dispoziție se referă la căsătoriile întră veri. Polónyi se făcuse cele mai mari greutăți — poate și cele mai scumpe. Günther a lăsat secției matrimoniale din resortul său, să reia practica din înainte de Polónyi.

Ce să-i faci, dacă Polónyi n'a poruncit prin testament numai iac'așa, cu orbu!

Din România.

Sistemizarea planului orașului București. Mercuri la orele 4 d. a., s'a întrunit la primărie comisiunea instituită a judecă concursul pentru sistemizarea planului orașului București.

Comisia este compusă din d-ii: M. Cantacuzino, primarul Capitalei, Al. Ciurcu și G. Stroescu, primul și al doilea ajutor, Gr. Cerchez, director gen. al poștelor, dr. Obreja, dir., serv. sanitar, Hirjeu, secretarul general al ministerului lucrărilor publice, I. B. Cantacuzino, inginer, Mincu, arhitect, Mironescu, dir. școlii de arhitectură, Davidescu și Oscar, directorul și subdirectorul serv. tehnice ale primăriei.

Concurenți sunt 7.

După o discuțiune generală cu ocazia căreia membrii juriului și-au schimbat păreri asupra modului cum comisiunea va avea să lucreze, s'a procedat la alegerea unei subcomisiuni care să pregătească un raport asupra celor șapte lucrări ce s'au prezentat la concurs.

Din această subcomisie fac parte d-ii Gr. Cerchez, Hirjeu, Mincu, Davidescu și Orescu.

Subcomisiunea va lucra în toate zilele la primărie și va trebui să-și depună raportul în timp de două săptămâni.

Din străinătate.

Decizia patriarhatului ecumenic.

Patriarhul din Constantinople a dat un nou circular tuturor episcopatelor, din Macedonia și Epir să se țină strict de dispozițiile date.

În urma acestui decis în localitățile unde nu sunt preoți români, ci numai greci, aceștia refuză de a face slujba la morți ori la cununii, dacă nu li se dă un document în scris, că familia morților ori cununaii renunță la naționalitatea lor.

Astfel fiica unui român n'a putut fi înmormântată cu preot și nici în cimiter din cauza refuzului preotului grec, și a fost îngropată fără nici o ceremonie în grădina casei. Este al patrulea caz de nemai pomenită obraznicie grecească.

Mare fraudă în Rusia. Cercetările oficiale, în privința fraudelor comise la căile ferate din Siberia, au constatat că, în timpul războiului ruso-japonez, au dispărut din stațiunea Ircuțk, 1500 vagoane cari duceau mărfuri din Europa pe câmpul de războiu.

Valoarea acestor mărfuri trece peste 7 milioane ruble.

Nu s'a putut descoperi complicii acestui furt în personalul căilor ferate.

Un singur complice s'a descoperit, anume colonelul Silenko. Acesta aflându-se însă în casa de nebuni nu poate fi tras la răspundere.

Afacerea studenților ruteni.

Lemberg, 22.

Judecătorul de instrucție Franke a înștiințat pe 16 studenți din ceala deținuților, că sunt liberi.

Acestia însă au declarat, că nu vor părăsi închisoarea decât cu condiția să fie toți eliberați.

Ei au persistat în solidaritatea lor, fapt care a decis instrucția să-i îndepărteze cu forța din temniță.

După ce li-s'a dat timp de gândire de mai multe ore, 4 dintre ei au fost eliminați cu forța, ceilalți vor fi dați afară numai mâne dimineață.

Situația studenților e cât se poate de deplorabilă.

Unul dintre ei a fost dus în spital din cauza colosalei slăbiciuni ce-l cuprinsese.

Ceilalți refuză de a primi orice nutre-mânt. Drul penitenciarului Lukas declară că mâne într'a patra zi de foame, greviștii vor avea friguri.

Ca toată starea lor de plâns studenții nu se lasă a fi duși în spitalul închisorii.

200 de teologi s'au declarat pe partea deținuților și s'au prezentat și ei la instrucție ca vinovați.

Catastrofa vaporului «Berlin».

Povestirea unui martor ocular.

Unul dintre călători, Parkinson, povestește următoarele:

— Am rămas pe podul comandantului până ce vaporul a început să se scufunde. Al doilea căpitan mi-a ordonat atunci să plec d'acolo, că e primejdie. Am vrut să mă las în jos, ținându-mă d'un lanț, dar mâinile îmi erau înghețate de frig, așa că nu m'am putut ține, ci am căzut pe bord. Aici erau o mulțime de călători îngrămădiți, femeile și copiii plângeau sfâșietor. Frigul era așa de mare, încât în scurtă vreme copii și femeile au înghețat. În cealaltă parte a corăbiei am văzut câțiva pasageri, între ei și o femeie. Le-am strigat să vină de acolo. În curând acea parte a vasului s'a și scufundat. Veni în urmă un val puternic, care ne-a măturat pe toți de pe bord. Căzând, m'am lovit de ceva tare, probabil un lanț, așa că am amețit și m'am scufundat în apă. Ajungând iar la suprafață, am zărit o scândură, am înnotat spre ea și m'am ținut astfel până ce am prins un brâu de salvare. Am vrut să strig, căci zărisem un vapor trimis în ajutorul nostru, dar nu puteam, atât era de frig. Aveam senzația că mă părăsesc toate puterile. Dar am mai putut să ridic o mână, m'au observat și aruncându-mi o funie, m'au scăpat.

Părerea celor experți este, că pricina catastrofei e semnalul greșit dat de autoritatea din port.

Un oficer, care era la serviciu în far, spune, că el a observat mai iute sosirea vaporului »Berlin«. A văzut că vaporul luptă cu valurile grozave dar căpitanul era stăpân pe situație, vaporul mergea cu putere normală spre mal. A venit însă un val uriaș, care a isbit vaporul de mol, așa că vaporul s'a rupt în trei.

Munca de salvare.

Vaporul de salvare e de 36 ore în continuă activitate. Marinarii au dezvoltat o colosală muncă.

Între ei, pe corabie, e și prințul Henrich al 7-riilor de jos. Au fost scăpate 11 persoane. Pe ruinele vaporului au mai rămas d-na Weeber și servitoarea sa din Berlin și d-soara Thele. Ele nu au îndrăznit și nici nu au avut putere să se țină de funia ce li-s'a aruncat. În jurul lor sunt 37 cadavre.

Pentru Sionul românesc.

Publicăm cu plăcere următorul apel:

În ziua de 6/19 Ianuarie a. c. românii din Vârșeț s'au întrunit, pentru a se sfătui, cum ar putea ridică aici altar, la care să se închine Domnului.

Unanim am mărturisit marele adevăr, că din clipa, în care ne-am arătat între popoarele creștine, biserica a fost cetatea nebiruită a neamului nostru. Numai strănși în jurul ei am putut să rezistăm potopului de popoare cuceritoare, numai prin tăria credinței nemărginite, în veacuri de restriște ne-am păstrat nădejdea în viitor și am reușit să străbatem valurile, să fim azi un popor bine încheșat, cu biserica sa națională strămoșască, conștie de marea sa menire.

Am constatat însă și tristul adevăr, că românii din Vârșeț, — fie din cauza vitregimii vremurilor, fie din lipsa stăruinței proprii, — dar nu s'au învrednicit până acum, să contribuie și ei, cu toată puterea, la îndeplinirea supremei datorințe către neam și legea strămoșască: n'avem încă biserică românească, ceace strădanie și-au dat să întemeieze și cele mai sărace sate.

Este de mare însemnătate ca în orașul nostru, cu provincie atât de bogată și de românească, să avem parohie perfect organizată și biserică potrivită împrejurărilor date. Nu e vorba adevărat numai de Sion, în jurul căruia să ne strângem noi orașenii, ci de un far care să lumineze departe împrejur. Din lipsa unei organizări bisericesti și multe privilegii bune s'au scăpat într'a ne manifesta și noi atătura cu celelalte centre românești.

Hotărât-am deci într'o însuflețire fără seamăn, că pentru a da dovadă, cât iubim mama biserică și cât suntem de pătrunși de înalta grijă, ce-i purtăm, să organizăm aici parohie și biserică să zidim. Să tragem astfel zid de apărare împotriva a tot ce este românesc, să înlăturăm scăderile din trecut și cât despre viitor, să-l îmbogățim și noi cu fapte bune, plăcute Domnului și înălțătoare pentru nimbul național.

Adevărat că suntem puțini români aici. Nu în multe țări stă însă puterea, ci în devotamentul, ce se desfășură pentru întruparea ideilor bune. Dovadă rezultatul îmbucurător, ce s'a ajuns cu întemeierea institutului economico-financiar »Luceafărul«. Punem apoi nădejdea în spiritul de solidaritate, prin manifestarea căruia în trecut am ajuns, ca înșasi străinii să ne recunoască pornirea spre o existență națională mai accentuată și capacitatea de a ne ști conduce așezăminte în chip onest și cuminte.

Chiar dacă n'am avea însă conștiință despre aceste calități superioare de rasă, și atunci trebuie să ne miște și la fapte să ne îndrepteze strigătele desnădăjduite ale inimelor române trezite la viață și chinuite de dorul intrării în marea curent național.

Luat-am deci, tocmai pentru aceasta, hotărîre, să apelăm la întreaga obște românească, la simțul de jertfă, fără de care nimic durabil și măreț nu se poate face. Cerem sprijinul tuturor cu atât mai stăruitor, cu cât nu e chestie locală numai la mijloc, ci vorba e să îndeplinim o înaltă datorie către marele arhiereu Șaguna, care în tinerețe în acest oraș a aprins candela iubirei sale de neam, de aici a plecat să facă drumul cel greu și fenomenal al desrobirii bisericești de sub jugul străin. Ridicând aici biserică română nu numai creăm un centru de viață românească și de organizare a forțelor prețioase din împrejurime, ci mai presus de toate ridicăm cel mai demn monument salvatorului bisericești noastre naționale.

Care român să nu înțeleagă oare importanța acestui fapt menit să ilustreze înșasi paginile istoriei noastre naționale? Care nu va grăbi oare cu obolul său, pentruca aici în cea mai de jos parte a Banatului să se înalțe cu o zi mai în grabă cetate nebiruită neamului, nouă, puși ca sentinela, mângâiere și tuturor cheazășie a unui viitor mai fericit.

Rugăm deci pe toți românii de bine să contribuie după putință și cum îi îndeamnă inima

pentru realizarea gândurilor, ce ne frământă. Odată ridicată biserica și organizată parohia, credincioșii români din Vârșet iau angajament solemn a susținea și întări acest așezământ, care va vesti în veac dragostea noastră de biserică și sfânta pietate, ce o avem pentru memoria arhiepiscopului providențial Andreiu.

Dumnezeu așa să ne ajute!

Vârșet din conferința românilor, ținută la 6/19 Ianuarie 1907.

Traian Oprea, m. p. protopresbiter. Dr. Petru Zepeniag, m. p., avocat. Dr. Nicolae Popoviciu, m. p., avocat. Dr. Octavian Proștean, m. p., medic. George Nedelcu, m. p., avocat. Ioan Pod m. p., căpitan c. r. în retragere. Pavel Corcea m. p. comerciant. Adam Barbu m. p., industriaș. Valeriu Cârje m. p., contabil.

Indemnăm pe toți, românii, îndeosebi băncile române, să asculte glasul fraților iubiți și doritori de propășire națională.

Sentimentalizm.

Nu e vorbă de ferești cu perdele, în bătaia lunei, nici de colțuri de stradă, nici de ahturi rimate — e vorba de sentimentalismul în politică. De al nostru. De marea moștenire slavă în amalgamul nostru sufletec, și de drojdiile suferințelor unui lung trecut abia încheiat.

Di Coriolan Brediceanu își motivă interpelația asupra volnicilor dela Bocșa. Avea atâta durere în vorbă și atâta sinceritate în durere, de chiar și melitele kossuthiste par'că simțeau a jigni evlavia momentului cu zvârcolirile mentalității lor. Zgomotul era mai mocnit, contrazicerile mai stăpânite.

Vorbitorul ajunsese la punctul, und crede că o să poată înduioșa chiar și pe puternicii aștia gălăgioși. Făcu un gest larg, deschizându-și brațele, își plecă capul la o parte, privirea și-o aținti cu blândețe în văzduh — era momentul, când însuși sufletul se coboară în graiu și zise: »O, dacă credeți că numai de venirea noastră în casa dvoastră vă pare rău, iată ne ducem, vă lăsăm mandatele, am mai fost noi în pasivitate, și dorul limbei ne-a adus aici...« Rar s'au mai spus cuvinte cu atâta sinceritate și așa din adâncul inimei.

Toate mișcărilor vorbitorului par'că spuneau: ne doare, că nu ne primiți în sentimentele voastre, dar bucuros vă facem și jertfa de a ne duce, numai nu fiți tocmai așa de orbi și nesocotiți. — Dar coaliția nu se mișcă de cântecul lui Orfeu!

A nu, iubite dle Brediceanu, nu sinceritatea o să fie de folos în parlamentul ungarilor. Acolo trebuie gudurare, trebuie fățarnicie, trebuie speculă, și trebuie necinste — iară nu sentimente sincere. Căci altminteră mișelul conștiu — are conștiința deplinei sale puteri asupra sincerului naiv.

Concertul român din Cluj.

(V.N.) Noi credeam, că vom fi singurii, cari aranjăm un concert mai mare, în favorul gimnaziului din Brad. Surpriza însă nu ne-a fost mică, când am aflat, că cele mai multe producțiuni se dau în favorul acestui gimnaziu. Să nu creadă cineva, că această surpriză ne-a întristat! Nu! Din contră sufletul nostru s'a umplut de bucurie, când am văzut, că s'a pornit o întrecere atât de nobilă în sinul societății noastre sau mai bine zis, în sinul tinerimii pentru templul cultural din Țara Zarandului.

Faptul acesta e dovada cea mai strălucită, că tinerimea noastră își înțelege chemarea, că din sufletul ei de oțel făurește muncă statornică pentru realizarea înaltelor noastre probleme. Problema culturală preocupă pe toți.

Tineri și bătrâni se întrec în însuflețire, în gânduri nobile, în simțăminte, aprinse, vii și n'fapte mărețe. Muncesc toți. Las să muncească, căci munca e singura armă, care agonisește flămândului pânea, săracului bogăția, celui simplu înțelepciunea, îndureratului liniștea, celui ce urește, dragostea, celui ce dușmănește, pacea și celui desnădăjduit și nefericit fericirea.

Las să muncească, căci munca e semnul de viață al individului, al poporului, al societății, al întregii omenimi. Munca e mijlocul, munca e ținta. Munca îți dă arma, cu care să ajungi scopul, sinteza cea mai clasică a muncii și deci a fericirii.

Gimnaziul din Brad trebuie să fie templul nostru, dar numai al nostru, în el se vor lumina ai noștri, în el și prin el vom păstră limba și legea noastră neschimbate, neîmpeștritate, în el se va păstră și prin el se va lăți duioasa noastră limbă, legea noastră sfântă și datinile noastre strămoșești. Va fi al nostru gimnaziul din Brad, căci îl zidim din avutul nostru, din creșterii noastre, din galbinii și bănușii mușcăți prin chimiriile țaranului nostru. Va fi al nostru acest gimnaziu, va fi proprietatea noastră și la ea nu se va putea tinde nimenea, căci din ea vom face un drept, un drept omenesc, un drept natural de care nu se va putea atinge nimenea, căci mâna sacrilegă care va căuta, să-l jertfească idolilor netrebniți, va pieri în clipa aceea, lovit de răzburarea pătimase a firii, care nu tolerează ca drepturile ei să fie înstreinate sau ciuntite. »Nu fura«, — va striga puternicul grai al firii, — atunci când becisnici, tâlhari ascunși vor îndrăzni, să-i atingă comorile.

El e ridicat din jertfa noastră și altora, nu poate cădea jertfă, căci aceasta e contra legilor neschimbate ale naturii. El trăește în sufletul nostru și sufletul ăsta nu va pieri deodată cu individul, deodată cu generațiunea de acum, ci va dăinui în veci stând pașnic neclintit al comorilor neamului românesc, care nu va pieri decât deodată cu lumea. Din jertfa noastră îl facem și el numai nouă ne va sluji de jertfă. Apostolii, ce vor ieși din el vor fi apostolii poporului nostru, vor fi vestitorii de bine ai neamului românesc, ei vor împrăștiă întunerecul din coliba românească, ei vor învăța pe țaranul nostru, cum trebuie, să-și apere avutul și cum să stea în fața goanelor netrebnice, cari se vor ridica în contra lui.

«Să zidim Erusalimul românesc» — striga însuflețitul Popasu, când căuta să lătească ideea gimnaziului român din Brașov. Și ideea s'a făcut trup. Banul și munca neamului românesc a zidit Erusalimul lui Popasu în Brașov. Tot strigarea asta s'ar putea repeta ș'acum, tot ea ar putea aprinde inimile și spiritul de jertfă, care va înălța gimnaziul din Brad.

Ideea, ideea, prevăd, că se va face trup. Concertul din 3 Martie al studenților din Cluj va pune și el o petricică la înălțarea gimnaziului superior din Brad.

Unii dintre românii dornici de jertfă vor veni la Cluj în acest oraș zidit pe ruinele străvechi ale strămoșilor noștri romani, să-și jertfească obolul lor și s'asculte totodată cântările dragi ale dsoarelor Valeria Papp și Virginia Gall, jocul drăguț la pian al dsoarei Gelta Hodoșiu și prestațiunile frumoase ale tinărului N. Brătianu. Alții își vor trimite jertfa lor, drept răscumpărare a biletelor de invitare și nu va uita nimenea, să-și facă datoria față de scopul concertului nostru.

AVIZ!

Abonemenții cari până acum n'au plătit abonamentul sunt rugați să trimită numai decât ca să nu li-se întrerupă expedierea ziarului.

NOUTĂȚI.

ARAD, 24 Februarie 1907.

— **Vremea.** De multă vreme nu s'a pomenit o iarnă atât de îngrozitoare, ca cea din anul acesta. Multă lume a perit de frig. În ținuturile muntoase lavinele au acoperit sate întregi cu zăpadă ce se prăvălia furioasă de pe vârfuri. Mulți oameni au fost astupați de vii. Mările au fost cât se poate de furtunoase. S'au înecat vapoare, cu călători cu tot, altele au suferit mari stricăciuni. Acum s'a mai îmblânzit. Soarele aruncă raze mai calde și înfrânge puterea frigului.

Dar trebuie să ne așteptăm la alte și mai mari nenorociri, la inundații, dacă nu se vor face de timpuriu lucrări în ținuturile periclitare.

— **Intrunire Partidul național-liberal va ține azi, Duminecă, o mare întrunire publică în București, în sala Dacia, la orele 2 d. a.**

Vor lua cuvântul d-nii: Dimitrie Sturdza, Sp. Haret, Al. Djuvara, M. Pherekyde și C. Cernescu.

În această întrunire se va discuta mai cu seamă în privința legii dlui Dissescu asupra învățământului superior și a legii dlui D. Greceanu asupra magistraturii.

— **Constatăm** că nici până la 23 c. confrății autorizați din Budapesta n'au ajuns să afle cine a murit adică: Jacob ori Alexandru Lahovary?... Au aflat că e mare incendiu în Bihor, la o »curte«, unde s'au înruinat douăzeci de vagoane porumb, — dar chestia cu pricina tot n'au deslușit-o încă.

— **Redactor deținut.** Ziarele maghiare scriu revoltate despre un caz de volnicie justițială întâmplat în Murăș-Oșorhei, unde judele de instrucție a deținut preventiv pe redactorul unei foi maghiare, împotriva căruia sunt pornite 6 procese de presă pentru calomnie și insultă. Ziaristul a dus o campanie contra fișpanului și a corifeilor dela comitat și se crede, că pentru hatârul acestora judele de instrucție a făcut abuz de puterea sa. Întrebat fiind asupra acestui caz, secretarul de stat dela justiție a declarat, că a cerut informații.

— **Culii — respinși.** Pe când în Ungaria magnații, conții și baronii, patrioți mari, natural, vreau să-i aducă pe bani în țară, americanilor nu le trebuie nici în cinsfe. S'a adus o lege care exclude pe culi (chinezi) din Statele Unite, iar japonezii s'au îngrădit și ei de aceasta concurență prea devalvată a muncitorilor culi, cari neavând pretenții își oferă munca lor pe nimic.

— **Manevre în Septemvrie.** Manevrelor din anul acesta, se vor ține mai târziu, către sfârșitul lunii Septemvrie, fiindcă instrucția trupelor a început asemenea mai târziu și nu va putea fi terminată mai de grabă.

— **Candidați de deputație — dispăruți.** Două candidați de deputați, allddeutsch, Schreuter și Strausk vroiau să-și fie vorbirea — program în orașelul Rossbach și grăbiau cu o trăsură spre partea locului. Pe drum i-a ajuns un viscol mare cu troeni de zăpadă și ajungând la o pădure cărăușul a declarat că nu-i duce mai departe. I-a lăsat simplamente în drum și s'a reîntors în Asch. D'atunci nu li-s'a mai auzit de veste candidaților de deputație. Se poate că vor fi aflat adăpost în vr'un sătuleț din apropiere, dar circulația fiind cu desăvâșită sistată, nu se știe dacă nu s'au nenorocit.

— **Trei ani prin Africa.** De curând s'a întors în Anglia, locotenentul Boyd Alexandru, care a străbătut Africa în largul ei, în timp de trei ani de zile.

Exploratorul a fost însoțit de fratele său Claud Alexandru, de căpitanul de administrație Gosling și de sublocotenentul de administrație Talbot.

Ei au plecat din Nigeria, au străbătut statul Congo, Sudanul, și au ajuns la Kartum.

Mai nainte de a ajunge la lacul Ciad, Claud Alexandru a murit într-o luptă cu selbaticii cari aruncau cu săgeți înveninate.

Inainte de dejun, dacă beai un jumătate de pocal de apă amară

Legmândi

al lui Schmidbauer, în ordina în decurs de 2-3 ore.

Medicament foarte bun pentru împiedecarea boalelor interne, tot așa are efect admirabil la boale de stomac intestine, și de sânge tot așa contra îngrășării, contra trohnei, respirării grele, galbenare, umflarea ficatului și fierii, diabetă, vână de aur, podagră, reumă și multe boale interne Comandă se pot face la Schmidbauer Lajos, farmacist în Komárom. Se capătă în fie-care farmacie mai bună și prăvălie de coloniale. Prețul unei sticlei miei 30 fil., mari; 50 să nu se confunde cu alta apă amară.

După moartea lui Claud, exploratorii au străbătut lacul Ciad, care nu mai fusese străbătut decât de maiorul Lenfant. Lacul este foarte greu de străbătut, mai cu seamă din cauza numeroaselor tufe de trestii, cari te împiedecă să înaintezi; exploratorii abia puteau să înainteze cu 2 mile pe zi.

Ceva mai mult, milioane de muște numite mosquitos zburau la suprafața lacului, înțepând pe călători și producându-le umflături extrem de dureroase.

Abia trecuseră lacul, când iată că le ieși înainte un trib de selbatici, cari însă se arătară blajini și temându-se de armele albilor, ei le deteră diferite cadouri.

Trecând prin dese păduri ale Congului, locotenentul Alexandru a avut o aventură, care era să-l coste viața; un leu colosal îl doborîse la pământ, gata să-l sfășie.

Din fericire unul dintre ceilalți exploratori, Talbot, ochi fiara selbatică și o ucise cu un singur glonț.

Din această expediție s'au adus în Anglia vre-o 10.000 de paseri mici, doi cimpanzei împăiați, două maimuțe vii și numeroase alte animale necunoscute încă în Europa.

— **Vizite regale.** Un ziar belgian crede a ști că M. S. Regele Italiei va sosi la primăvară în București pentru a face o vizită M. S. regelui Carol.

Până acum această știre n'a fost confirmată în mod oficial.

— **Școală înaltă de drept internațional.** Se zice că la conferința dela Haaga se va discuta, dacă n'ar fi nimerit să se înființeze acolo o școală înaltă de drept internațional (dreptul războiului, dreptul colonial, dreptul maritim, cel comercial).

Mantens specialistul rusesc e pentru astfel de școală. Șapte puteri mari (între cari și Statele-Unite) ar da câte 150.000 mărci pe an, având drept fiecare din aceste puteri a trimite profesori, docenți în număr hotărât.

Olanda ar da, deocamdată, fără plată un palat vechiu.

— **Descoperiri arheologice.** În Egiptul de jos s'au descoperit vase și juvaere de aur de pe vremea lui Ramses al II-lea și a urmașului său în valoare de mai multe lire sterline (2 cupe și 2 brățare).

E artă curat egipteană fără nici o înrîurire străină. Descoperirea are mare valoare arheologică. Lucrările se află la muzeul din Cairo.

— **Lucruri din toată lumea.** De sigur, că nici unul dintre cetătorii noștri, cari au fericirea să înfunde la ciorap ban cu ban, pentru a se pomeni odată cu o grămadă, care-i oferă posibilitatea de a trăi fără gânduri și a duce viața lui Papp János — nu s'a gândit că dacă vr'un strămoș de al lui, mort la asediul Sarmisegetuzei s'ar fi jefit să-i pună la bancă suma numai de 5 parale, astăzi vrednicul nepot n'ar avea loc pe pământ unde să-și puie banii.

Marele astronom francez Flamarion, ne dă un exemplu bazat pe calculi matematici și socotit foarte exact.

Eu vi-l dau în general și numai cu aproximațiune:

Cinci parale puse cu dobândă, dela dobândă, dela Nașterea Mântuitorului până astăzi se urcă la o sumă fabuloasă, nu știu câte zecimi de undecilioane de coroane.

Pentru a ne da seama de această colosală sumă Flamarion a calculat, că ar trebui să cadă în fiecare minută câte-o bucată de aur cât pământul de mare timp de șase mii și ceva de ani, ca să dea suma de astăzi a celor cinci parale capitalizate.

De altfel socoteala e lesne de făcut, dacă luăm, că un capital cu 5% cu dobândă dela dobândă se duplică în 13 ani și ceva, să zicem 14 ani. În urma acestei reguli n'avem decât să facem o socoteala vulgară și să zicem la 14 ani vom avea un capital de 10 bani, la 28 de ani 20 de bani la 42 de ani 40 bani și așa mai departe, până când vom da de cifre enorme.

Puteți face această socoteală, cât mai ține iarna. Cât despre greutatea pământului în kg asta e foarte lesne de socotit și ori-cine știe socoti volumul unui glob, e în stare să o facă.

— **Revistă interesantă.** La Braïla a început să se publice revista »La Philatelie«.

Revista, care e singură de natura aceasta în România, se publică în limbile română și franceză: costul abonamentului e de 1.50 lei în țară și 2 lei în străinătate pe an.

Noua publicațiune a întâmpinat o bună primire printre colecționarii de timbre, atât din țară cât și din străinătate.

— **Un jurnal al apașilor.** Pentru a umplea un gol mult simțit, au întemeiat apașii, eroii temuți ai Parisului mărginaș »Jurnalul apașilor«.

În fiecare săptămână va apare, de aci înainte acest jurnal în Paris.

Strigătul nimicitor și groaznic al apașilor este: așa spune »Libertatea« și nu e tocmai pe placul autorităților; dar și ei sunt cetățeni, exersează dreptul lor de alegători, și pretind deci pe bună dreptate să fie respectați ca cetățeni onorați. — Primul număr al ziarului lor cuprinde patru mici pagini, textul este autografiat. — O dare de samă a Camerei, o privire asupra politicii externe, totul ca la foile cetățenilor liniștiți.

O îndreptare își găsește loc chiar în primul număr: »O abonată, care este cunoscută sub numele de război »Marchiza« ne roagă să comunicăm, că nu este nici decum amestecată în scandalul despre care s'a vorbit mult în ultimele zile. O deosebită îngrijire prezintă dările de samă asupra model.

Foiletonul vorbește de lumea elegantă. Crimele sunt de fapt așa monopolizate de presa cinstită și apașilor nu le mai rămâne în păreri lor decât să rătăcească în imperiul cuviinței.

— **Trece drept senzație** pepinaria millenară din Nagy-Ösz, comitatul Torontal, ale cărei plantațiuni sunt cercetate an de an de proprietari și agricultori, ca să învețe modul lor de cultivare și să-l folosească la viile lor. Fiecare proprietar de vie care vrea o viță sănătoasă și bună și-o câștigă din acest loc. Preturi curente cu încredințării în limba română, maghiară și germană se trimit gratuit fiecăru.

— **Câte feluri de cluburi sunt?** În America »țara cea cu fum mult« cum o numesc românii de pe acolo, există o societate, ai cărei membrii se obligă în scris, că-și vor sfârși viața sinucigându-se. Terenul de sinucidere rămâne la aprecierea fiecăruia. Așa societatea aceasta de descreați nu mai are decât un membru. Când se va omorî și el, se poate zice că s'a omorît de jalea că și-a pierdut soții.

La Londra există un alt fel de club, din care nu pot face parte decât numai cei cari au fost operați de apendicită.

În Chicago e societatea celor cu un ochiu, în Filadelfia e clubul gheboșilor, la New-York e cel al celor cu un braț, tot în America de nord e și clubul pretinilor elefanților și al șerpilor. În Anglia e clubul în contra sărutatului. În Portugalia e un club în contra d'a da mâna, când ne întâlnim cu cineva, deoarece un doctor a constatat, că pe palma omului sunt peste 80.000 de bacterii. În loc de o strângere de mână, membrii clubului se salută după maniera orientală. Mai avem clubul fetelor ce nu se mărită, al bărbaților cari nu se însoară, al celor cari au fost condamnați la moarte, al celor cari au scăpat din ciocniri de trenuri, de înec pe mare, etc., numai cluburile oamenilor cu minte, devin tot mai puține.

— **Mare furt cu omor în Varșovia.** Oficiul poștal din Varșovia a fost atacat de mai mulți indivizi rămași până în prezent necunoscuți, cari au ucis pe șeful de serviciu și încă 12 persoane au furat banii din casă și pe urmă s'au îndepărtat.

— **Moarte aparentă.** De câte-ori nu s'a întâmplat ca cei crezuți morți, să se deștepte spre marea mirare și frica nelcrezătoare a celor ce-i

plâng. Un caz recent s'a întâmplat la 21 c. în San-Remo (Italia) cu o rusoaică de 21 de ani măritată de curând, anume Jakkina Wagner. Catafalcul a fost așezat în casa mortuară, sub neclintita priveghere a bărbatului, care așteptă rudeniile, pentru a asista la înmormântare.

Cadavrul însă păstrat de câteva zile nu s'a schimbat întru nimica. Buzele sunt roșii, corpul alb și ochii, cari i-s'au închis și-au păstrat de asemenea luciul lor natural.

Toată lumea crede că e o moarte aparentă, singur doctorul susține contrarul. Cu toate acestea însă și lui i-se pare ceva nenatural și astfel mortul se va mai păstra câtă-va vreme.

— **Un adevărat tezaur de casă.** Cel mai bun și mai practic sfetnic de casă e albumul editat de curând și apărut în editura firmei Kellert I. Budapesta, această fabrică de primul rând al metropolitului nostru.

Acest op mareț care e împodobit cu circa 3000 ilustrațiuni, și cu îndrumări folositoare la întrebuintare, e provăzut cu tot felul de explicațiuni, arată toate recuisitele trebuincioase la îngrijirea bolnavilor, restabilirea sănătății și a comodității, astfel, că cu acelea se pot deprinde și le pot întrebuinta și laicii. Recunoștință merită editorul și pentru aceea, că în op, recuisitele pentru diferite boale sunt corespunzător și sistematic grupate și clasificate. Editorul pune gratuit la dispoziția tuturor astfel de articlii necesari, dacă se adresează către dânsul. Detaluri la inserate.

— **Un nou vas maritim înecat.** Anul acesta am avut de înregistrat, neobișnuit de multe catastrofe pe mare. Din Copenhaga se anunță că aproape de țărmul vestic al Jütlandei, o corabie norvegiană, ce venia din Norvegia spre Bremen, a fost isbită de o masă de nisip și scufundată.

Cei 18 oameni, cari se aflau pe ea, s'au înecat, deoarece bărcile de salvare nu s'au putut apropia fiind marea colosal de agitată, așa că toate strigătele de ajutor și focul de rachete n'au ajutat nimica naufragiaților.

— **U alta catastrofa.** Din Madrid vine știrea, că încrușătorul »Zean Bart« s'a lovit de o stâncă. S'au lăsat bărcile de salvare și întreg personalul a putut fi salvat. De asemenea au au fost scăpate alimentele, tunurile și muniția.

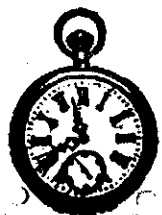
— **Apa amară „Igmândi“** alui Schmidthauer e foarte bine să se găsească în fie-care casă, ca la caz de nevoie folosind din ea câte jumătate de pocal, delatură definitiv ori-ce boală de stomac și astfel împiedecă răspândirea boalei în organizația corpului. Aceasta apă nu numai te mântuie de boală, dar dezvoltă pofta de mâncare.

Dela judecătorii și tribunale.

Procesul Polónyi—Lengyel. Se știe că Dieta a suspendat imunitatea lui Lengyel Zoltán în procesul intentat contra lui de fostul ministru de justiție Polónyi Géza. Actele au sosit ieri dela Cameră la tribunal, care va cită într'una din zilele viitoare pe Lengyel spre a-l asculta. Lengyel a declarat că din partea sa, va renunța la toate fazele procedurii, pentru a accelera procesul.

Economie.

A IX adunare generală a »Nădlăcanei«. În 19 Februarie st. n. s'a ținut în Nădlac adunarea a IX generală a institutului de credit și economii »Nădlăcanei«, sub prezidiul falnicului român Petru Truța, avocat în Arad. Preștii și onorații români din Nădlac și provincă, în fruntea poporului acționar și oaspeților reacționari deja pe orele 10 a tixit sala spațioasă a localității institutului, — veniți cu mare însuflețire din com. Arad, Torontal și Cenad, ca să se convingă despre rodirile muncii Nădlăcanei, unica instituțiune economică românească, înființată între

◆◆ SEGEDINUL E ORAȘ VESTIT ◆◆

Acolo se pot căpăta cele mai ieftine Orolago și bijuterii, mai ieftine de cât ori unde. Nu-i de lipsă să ne dăm bani în mâni străine. Cine vrea să se convingă depre toate acestea, să ceară un catalog mare ilustrat, ce se trimite gratuit, dela Schöner, Samu, juvaeriu în Szeged. Acolo se capătă un orologiu de argint dela 5 floreni începând, inel de aur, cu 14 carat dela 2 fl. 50 cr. în sus, cercei de aur dela 1 fl. 50 în sus, lanț (colier) aur 4 fl. 50 cr., un orologiu de nikel dela 2 fl. 50 cr. în sus, un vecker dela 1 fl. 50 în sus. Catalog gratuit și franco.

3 bănci străine în Nădlac, — lăfându-se vestea și între străini, că bilanțul real și solid al »Nădlăcanei«, a întrecut toate băncile din Nădlac.

Acționarii în număr complet coadunați și oaspeții veniți toți vălfa poporului, întru adevăr au fost încântați la auzul raporturilor direcțiunii și com. de supraveghiere, prezentate prin harnicul contabil Aurel Șterca-Șuluțiu, — căci deși în anul de gestiune 1906 a avut institutul a se lupta cu scumpetea enormă a banilor, în urma-rea potențării din ce în ce a încrederii publicului față de institut, crescând depunerile și toți ramii de operațiune pe lângă asigurarea unei clientele sigure și solidă și pe lângă neurcarea intereselor în detrimentul debitorilor, anul de gestiune 1906 s'a constatat de cel mai roditor decât toți anii precedenți.

Cu un entuziasm adevărat românesc a urmat raporturilor detaliate absolutoriu unanim, votându-se mulțumiri protocolare bărbatului distins, președinte Petru Truța, directorului executiv Aureliu Petrovici, falnicul conducător al românilor nădlăcani și din provincă; direcțiunii și în special vrednicului membru S. Raicu, comitetului de supraveghiere, zelosului contabil Șuluțiu și cassarului, modelul țaranilor români, Pavel Roșuțiu, pentru conducerea neobosită și reală și în special pentru consolidarea din ce în ce mai firmă a institutului.

Espirând mandatele președintelui, a unui membru din direcțiune și din com. de supraveghere; de președinte cu unanimitatea voturilor pe lângă mare entuziasm se relege spectatul domn Petru Truța, — de membru în direcțiune Nicolau Chicin, parohul gr.-or. din Nădlac și de membru în com. de supraveghere parohul gr.-cath. dir. Șeitin, George Maior. A fost un moment sărbătoresc și un eveniment cu auspicii fauste pentru un venitor de mare speranță, în consolidarea institutului, — alegerea din nou în direcțiune a preotului Chicin unul dintre fundatorii și primul director executiv al »Nădlăcanei«, — retras fiind dela prima sortare din direcțiune, în urmarea unor neînțelegeri la aparință existente.

Prudința din executivă a dlui Aureliu Petrovici a știut reafirma firul bune înțelegeri și azi cu mândrie constatăm cooperarea tuturor valoroșilor noștri bărbați concentrați la focalul nostru economic românesc, »Nădlăcana«.

Președintele Truța, cu lacrimi de bucurie în ochi e — emoționat de concordia fructificatoare a factorilor conducători, feliicită pe noii bărbați aleși și făcând elogiul și acțiunilor pentru rara conțelegere, cu care se nizuiesc a înainta pe terenul economic, însuflețește și înbărbătează pe toți la asidua și neîntreruptă continuare a lucrărilor începute și efectuate cu atâta bărbăție românească, ca aici în mijlocul străinilor contragând la o comună munca economică, toată suflarea românească din provincă, să ne întărim și să ne formăm acel viitor, — care să servească de model tuturor fraților noștri din alte provincii. Dnpă aceste cuvinte de aur, implorând asupra tuturor binecuvântarea lui Dumnezeu, între aplause la adresa venerabilului președinte se ridică ședința, atât de memorabilă în anele institutului nostru economic.

Imediat după adunarea generală s'a ținut prima ședință cumulativă a direcțiunii și com. de supraveghere și cu mare însuflețire s'a ales de președinte al direcțiunii nou alesul director, părintele Nicolau Chicin, care ocupând numai decât scaunul prezidial își oferă toate puterile sale întru înflorirea institutului și la propunerea dănsului să relege de director executiv pe viață dnul avocat Aureliu Petrovici, bărbatul prim — fondator al institutului, care cu atâta zel a muncit și a condus de zece ani institutul la consolidare, iar de sub-director să relege directorul zelos Gligor Vidican.

Ridicându-se și ședința direcțională, cu sentimente sărbătorești plecăm cu toții, acționari și oaspeți, — toți români cu fețe vesele, la masa comună, de a sărbători jubileul de zece ani al înființării institutului nostru falnic.

Fruntea mesei o ocupă venerabilul președinte al institutului Petru Truța, de-a dreapta dănsului de toți stimatul protopop gr.-cat. al Nădlacului Alexandru Bozintan, președintele com. de supraveghiere, de-a stânga dir. executiv Aurel Petrovici, avocat în Nădlac, cond. brav al românilor din provincia Nădlacului, — lângă protopopul Bo-

zintan noul președinte al direc. părintele Chicin, apoi preoții Merce din Șeitin, Oprean din Cenadul-mare, Ganea din Semlac, Nestor din Cenad, Major din Șeitin, Dimitrie Roman învăț. pensionat, advocații Marcovici și Chicin, notarii Rus și Merce, învățătorii Tăuceanu și Totovean, contabilul Șuluțiu, — acționari, oaspeți — toți fruntea poporului din Nădlac, Șeitin și Cenad, peste 80 români inteligenți și bravi.

Bucurie, veselie se reoglindează de pe fețele tuturor, este o familie pur românească, un trup și-un suflet, un aier curat românesc, ce rar vezi în canaanul maghiar, — și iată se ridică mult stimatul nostru președinte, bărbatul iubitor al neamului Petru Truța, cu părul său argințiu, fața, albă, strălucitoare ca soarele, cu figura-i atletică oțelită în lupta pentru neam și cu cuvinte elocvente, arzătoare de focul iubirii față de neam, rostește primul toast întru felicitarea fondatorilor, cât și a poporului român, inteligent, treaz și sirguincios din provincia Nădlacului și laudând buna înțelegere și iubirea dintre popor și conducători, încântat de rezultatele frumoase ale conlucrării românești, dela institutul »Nădlăcana«, cu o mândrie sufletească constată, că aceea-ce ca prin vis a sperat a vedea la românii domiciliați între neamuri de limbi streine, azi s'a intrupat de model în Nădlac, căci instituțiunea economică »Nădlăcana«, în înflorirea anului al X-lea, s'a prefăcut într'o fortăreață eternă, pentru viețuirea românilor nădlăcani și din jur, — închină deci întru sănătatea fondatorilor institutului, pentru conducătorii bravi și pentru acest popor inteligent.

Aplauze frenetice urmează acestor neuitătoare cuvinte și iată elocuentul președinte continuă toastul și felicitază garanțele conlucrării frățești, în venerabilele persoane dl director executiv, Aurel Petrovici și nou alesul președinte părintele Nicolae Chicin. Salută pe părintele Chicin, că ascultând versul chemător al bătrânului muncitor, dl avocat, dir. executiv Aurel Petrovici, a primit postul onorific de președinte al direcțiunii și văzând cu mare bucurie în fruntea »Nădlăcanei«, conlucrarea celor mai ponderoși bărbați ai Nădlacului, iată fortăreața consolidată întru prosperarea economică a poporului român din Nădlac și jur. Închină deci cu însuflețire întru sănătatea veteranului director executiv Aurel Petrovici și noului președinte al direcțiunii, părintelui Nicolae Chicin.

Aplause nefinite și îmbrățișări frățești produc remarcabilele cuvinte al falnicului președinte și în însuflețirea mare s'a ridicat reverendissimul arhidiacon, protopop Bozintan și face elogiul la persoana meritatului președinte Truța, care de șase ani conducând institutul, cu prudența și tactica-i amabilă, a știut aplana toate divergențele și dobândind încrederea și iubirea noastră întru adevărat ne-a câștigat inimile tuturor, — drept ce rugându-i voința pătrunzătoare și pentru viitor, închină întru sănătatea președintelui, pe care toți să grăbesc a-l felicita cu ovațiuni entuziasmte.

Toastează apoi părintele Ganea din Semlac, care acum prima oară a venit din comit. Aradului, la adunarea generală a »Nădlăcanei« și uimit de atâta însuflețire, închină întru sănătatea direcțiunii, care așa de conștientios au chivernisit averea poporului român lor încrezută.

Parochul din Șeitin Major, noul membru în com. de supraveghiere, în toastul său, face o reprivire în trecut și cearcă focalul românesc, de unde s'a pornit acele idei azi intrupate, cari au produs crearea fortăreței noastre economice »Nădlăcana« și feliicită pe primul fondator și președinte, azi director executiv al institutului, în persoana spectatului avocat Aurel Petrovici. Relevează și constată, că dl Petrovici e acel bărbat generos, care și-a deschis casa sa ospitală, ca un focal românesc în provincia Nădlacului, pentru loc de convenire al tuturor factorilor, bărbați conducători ai neamului, — dănsul a atras conlucrările bărbaților mari Ciorogariu și Raicu, — dănsul ne-a adus de președinte pe falnicul Truța, și astfel meritul dlui Petrovici este și gruparea poporului român cu conducătorii săi naturali, într'o stavilă comună românească, din care azi cu mândrie muncim întru prosperarea neamului, — deci închinând întru sănătatea dănsului, îl roagă și pentru viitor a sta în fruntea poporului, asigurându-l de conlucrările modeste ale tuturor, cari îi știu apretul sacrificiile, pre-

state întru înaintarea națională și economică a provinciei Nădlacului.

Frenetice aplauze urmează acest toast apretuitor al lucrărilor spectatului domn Petroviciu și iată se ridică acest venerat bărbat și emoționat de bucurie reprivind în trecut, espune istoricul fundării »Nădlăcanei« și cu o modestie declină dela sine meritele lui atribuite și face elogiul la adresa meritatului secretar al Victoriei, spectatul domn Sava Raicu, membru și în direcțiunea »Nădlăcanei«, care a fost cel mai mare sprijinitor al »Nădlăcanei«, mai ales în luptele grele dela început, iar de aci încolo povătuitorul practic în toate chestiile administrațiunii financiare ale institutului și între aplauzele tuturor oaspeților prezenți, închină întru sănătatea dănsului. Totodată aderează meritele mari ale falnicilor bărbați, Prea Cuvioșia Sa Roman Ciorogariu și Magnificența Sa Dr. Nicolau Oncu, câștigate pe terenul luptelor național-economice și din ocaziunii acestei serbări propune felicitarea lor telegrafică trimițând și spectabilului Sava Raicu, ca un ctenodiu omagiilor noastre recunoscătoare; — ce cu mare însuflețire de loc s'a și efectuit.

Accentuiază apoi lipsa perfecteii concordii și a conlucrării tuturor românilor din această provincă, — care a le promova și pentru viitor, va cunoaște de cea mai sfântă și de prima sa datorința și închină întru sănătatea tuturor celor prezenți la această sărbătoare pur românească, inaugurătorea unui splendid viitor pentru poporul român din Nădlac și provincă.

Părintele din Cenad, Nestor, se adresează apoi către talpa țarei, către țararii fruntași de față acționari și neacționari; îi roagă pe toți să fie pe viitor apostolii acestei instituțiunii economice și închină pentru prosperarea țărâniei.

Noul președinte al direcțiunii părintele Chicin, îndeamnă plugarul la economie bună și diligență, — că astfel devenind independenți economiceste, să-și poată câștiga respectul streinilor și închină pentru independința familiilor românești.

Se ridică iarși protopopul Bozintan și ca președintele com. de supraveghere, constată acurătea și zelul contabilului Șuluțiu și ridicând meritele lui câștigate întru înflorirea băncei, închină întru sănătatea dănsului.

Toastează apoi părintele Oprean, din Cenadul-mare și închină pentru com. de supraveghere, ca forul controlător, al tuturor agendelor de bancă, face elogiul la persoana venerabilului protopop Bozintan, președintele com. de supraveghere și feliicită pe nou alesul membru, agilul părinte Major.

Sub însuflețirea produsă prin frumoasele discursuri, vedem că se ridică modelul țaranului, cassarul băncii Pavel Roșuț și cu cuvinte inteligente talmăcește prinosul de mulțumită ai confrăților săi țarani, pentru acele învățături, sfaturi și luminări, cari s'au rostit azi prin venerabilul președinte, — ca o zi de sărbătoare vor păstra ei memoria zilei de azi și se simt fericiți pentru povătuirea aceasta, cu cari toți conducătorii cu un suflet uniți în puteri, se nizuiesc pentru înaintarea poporului și închină pentru conducătorii poporului român.

Abia tinește inteligentul cassar Roșuț, iarși se ridică părintele Ganea din Semlac să-și talmăcească mulțumirile sale devoționale venerabilului protopop Bozintan, fostul său profesor la gimnaziul din Beiuș, — carele pe dănsul în etate de 19 ani l-a susceput pe 1 clasă gimnazială și enărând luptele creșterii sale, spune că numai protopopului Bozintan, poate mulțumi, că a putut deveni ceea ce este; feliicită nădlăcanii, că au în mijlocul lor pe un bărbat cu inimă mare ca Bozintan și închină între aplauze pentru arhidiaconul protopop Bozintan.

În fine se mai ridică părintele Major și toastează pentru fruntașii țarani, Gligor Vidican subdirectorul și Pavel Roșuț, cassarul »Nădlăcanei«, cari dintre economii din Nădlac, au fost primi-fondatori ai »Nădlăcanei« și azi ca cei mai zeloși directori țarani, conlucră din răspuțeri, atât în Nădlac cât în privința pentru înflorirea »Nădlăcanei«.

Așa s'a serbat jubileul de 10 ani al înființării »Nădlăcanei« !

Inimile tuturor ardeau de iubirea reciprocă, întru dorul de a munci pentru prosperarea neamului nostru scump și toți cu jurământul sărbă-

toresc, că vom lucra cu puteri re'noite, pentru un splendid viitor. Ne-am depărtat seara, fiecare la ale sale, veselindu-ne sub decursul serbării banchetului, pe lângă eselența muzică românească a artistului Emeric Lipitor.

Șeitin, 21 Februarie 1907.

Acciónarul.

Târg de tauri de soiu în Arad. Reuniunea economică a comitatului Arad, va aranja la 26 Februarie, un târg de tauri de soiu în Arad. Pân'acum sunt anunțați 118 tauri de soiu, pinzgau, simenthal și bern.

Piața valutilor.

Valuta bancnotelor germane a scăzut cu 2¼ fil. Bani din România 100 lei, se ofer cu 95 cor. 30 fil. 100 lire italiene, se ofer cu 95.80 fil., se cumpără cu 95 cor. 50 fil., iar francii francezi se ofer cu 95 cor. 70 fil., se cumpără cu 95.40 fileri.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta.

Budapesta, 23 Februarie 1907.

INCHEEREA la 12 ORE :	
Grâu pe Aprilie 1907 (50—kilg.)	7.51—7.52
Secară pe Aprilie 1907	6.82—6.83
Orz pe 1907	7.46—7.47
Cucuruz pe Maiu 1907	5.21—5.22
Grâu pe Octomb. 1907	7.88—7.89
INCHEEREA la 5 ORE :	
Grâu pe Aprilie 1907.	7.53—7.54
Secară pe Aprilie 1907	6.84—6.85
Orz pe Aprilie 1907	7.47—7.48
Cucuruz pe 1907	5.20—5.21
Grâu pe Octomb. 1907	7.89—7.90

Piața din Aradul nou.

Vremea s'a înăspriț din nou. Noroc că sămănăturile au căpătat iar un acoperământ de zăpadă, pot suporta înghețul. Târgul a fost slab cercetat, căutare abea a fost. S'a vândut.

500—600 mm. Grâu	6.50—6.60
400—500 " Cucuruz	4.20—4.25
Semnare nominală, Ovăs	6.20—6.30
" " Orz	5.80—9.—
" " Secară	5.50—5.60

Prețurile în coroane, per kgr.

II. Producte.

— Prețurile socotite după 100 kgr. și în bani gata. —

Unsoare de porc	143.——144.—
Slănină	110.——111.—
Prune uscate de Bosnia 26.50	26.50—17.50
Pezmet de prune	42.——43.—

III. Târgul de porci Kőbánya.

(Raportul halei comerciale din Budapesta—Kőbánya)

Prețuri de porci grași: Porci ungari de prima calitate Bătrâni, grei (părechea peste 400 kilg.) — fil. Tineri, grei (părechea peste 320 kilg.) 126 — 127 fil. Tineri mijlocii (părechea 250 — 320 kilg.) 128 — 129 fil. Tineri ușori (părechea până la 250 kilg.) 128 — 129 fil.

Bursa de bucate din Timișoara.

Timișoara 23 Februarie.

Grâu 75 kil. 6.30—6.40, 76 kil. 6.40—6.50, 77 kil. 6.50—6.55, 78 kil. 6.60—6.65. Grâu (marfă mercantilă) 75—76 kil. 6.30—6.35. Secară 5.60—5.70. Orz 5.60—5.70. Ovăs 6.40—6.50. Cucuruz 4.40—4.45.

Piața din Arad.

Cursul spiritului.

Spirit rafinat en gros	158
" " detail	160
Spirit brut en gros	156
" " detail	158
Lături uscate per kilg.	15

Redactor responsabil Sever Bocu.
Editor-proprietar George Nichin.

A apărut și se află de vânzare la administrația «Tribunei»

Românii din Bosnia și Herțegovina în trecut și prezent.

Comunicări făcute «Academiei Române» în ședința din 19 Octombrie 1904. Adăugate și întregite de Isidor Ieșan.

Se poate căpăta cu prețul de 1 Cor. 50 fil Plus 10 fileri porto.

Publicațiune.

Subscrisul având lipsă de un stenograf român 3—4 săptămâni, aceia cari doresc să vină, să se însinue la mine, ca să ne înțelegem asupra condițiilor.

Dr. Nicolau Șerban,
advocat

Vânzare de ocazie.

6484 jugăre catastrale de pământ de arat, negru, ținut șesos, se vinde și în părțile. Dela 20 jugăre în sus cu armotizație în 50 de ani.

Informațiuni la A. M. Deutsch strada Salacz, Arad.

A apărut și se află de vânzare la administrația «Tribunei»:

Chestiunea de naționalitate.

De Br. Eötvös József,
tradusă de Sever Bocu.

Prețul 2 coroane plus. 10 fileri porto.

La Administrația noastră se află următoarele cărți de vânzare:

„La Roma“ de Russu Șirianu	Cor. 2.— plus 10 fil. porto
„Povestiri și schițe“ de S. Secula	1.— „ 5 „ „
„Nuvele“ de Emil Zola	Cor. 0.40 „ 5 „ „
„Școlarul declamator“	„ 0.50 „ 5 „ „
„Stropi de roșu“	„ 1.— „ 10 „ „
„Aur“ Const. Hodoș	„ 1.50 „ 10 „ „
„Telegrame“ farză în 3 note	„ 0.80 „ 3 „ „
„Amicul Poporului“ T. Vuiculescu	1.— „ 10 „ „

Tinăr

orfan din familie inteligentă caută a lua în căsătorie o domnișoară din familie bună prin a cărei onest ajutoriu material s'ar câștiga pe cale privată cualificația pentru cursul administrativ.

Oferte serioase a se trimite sub adrese «Cornel» la administrația „Tribuna“ Arad.

Discreție, chestie de onoare.

Antonie Karácsonyi, Arad

La „Cânele negru“.

Recomandă băcânia sa bine asortată cu tot felul de mărfuri coloniale

Prețurile cele mai moderate.

Sprijiți pe comersantul român!

Caut un vinceler

care știe ungurește și care să pricepe la altoire de vie, grădinărit de poame și verducturi, agricultură, iar soția lui la prăsirea hoarelor, la înrijirea de porci și vite. Numai aceia se pot înștiința cari sunt muncitori buni, trimițându-și documentele în copie și spunând câtă plată cer.

Danner Mihály

Szeged.

Prima bancă de păstrare, societate pe acți în Torontal-Ozora (Uzdin.)

CONCURS.

Să escrie concurs pentru ocuparea postului de contabil la „Prima bancă de păstrare societate pe acți în Torontal-Ozora (Uzdin)“, cu termen de recurgere până la 20 Martie n. a. c.

Salariul anual este 1800 coroane, solvite în rate lunare anticipate.

Reflecții au să-și înainteze rugărilor însoțite de atestatul școlar direcțiunii susnumite. Se recere cunoștința în vorbire și scris a limbei române, germane și maghiare.

Cei cu praxă vor fi preferiți.

Torontal-Ozora (Uzdin) 21 Febr. 1907.

Pentru direcțiune:

Ioan Lupulescu.

Anunț.

Am lipsă de un învățcel, care să aibă cel puțin etatea de 14 ani, să fie de naștere român și să știe vorbi, celi și scrie românește și ungurește.

Vasillie Ciorogariu,

comerciant,

1—3 (8)

Roman-Pécska.

Comerciant

român, de 25 ani, garcon cu avere nemis-cătoare în preț de 80.000 cor. dorește a se căsători cu o domnișoară română, etate până la 20 ani, având avere în bani 6—10.000 cor.

Oferte însoțite cu fotografie sub adresa «Romul» la administrația «Tribunei» Arad.

Hirdetmény.

A »Gavosdiana« gazdasági takaré és előlegezési szövetkezet, ezennel közhiré teszi, hogy a lugosi kir. Törvényszéknek 1142/ polg. 1907 számú végzése szerint feloszlott, miután a feloszlást az 1907 évi január hó 17-én tartott közgyűlés kimondotta.

Felhivatnak az intézet hitelezői, hogy ezen hirdetés harmadszori közzétételétől számított 6 hó alatt igényeiket érvényesítsék.

Gavosdia 1907 évi február hó 17-én.

Az igazgatóság nevében

Muresán Sándor s. k. ifj. Gróza Miklós s. k.

Sa fondat la anul 1874.

H A I N E

pentru bărbați,
juni și copii

din materie de cea mai bună calitate,
cele mai moderne, cel mai bun croi,
paltoane și pardesii de toamnă și de
iarnă în cele mai favorabile condiții
și mai ieftine prețuri la

Moskovitz Zsigmond

Liferantul inteligenței române

A * R * A * D,

Edificiul teatrului.

● Filiala în Piața libertății Nro. 1. ●

Toate vestmintele gata, la dorință se
intocmesc conform corpului, fără alta
renumeratie.

În fiecare săptămână
MARFĂ NOUĂ!

Telefon Nro. 534.

BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI.

SITUAȚIUNEA SUMARĂ.

1906.
4 Februarie

107348111
1472785
52717536
24253625
11999924
14983507
2914292
5767936
600546
236632
85940042
—
17950881
24851146
350136963

12000000
21034186
3105044
227794090
—
263601
85940042
—
—
350136963

ACTIV

76223111	Reserva metalică Aur	82091320
31125000	Trate Aur	34830000
	Argint și diverse monete	
	Portofoliu Român și Străin	
	*) Impr. contra ef. publice	8707900
	" " " " în cont curent	21981765
	Fonduri publice	
	Efectele fondului de rezervă	
	" " amortisarea imob. și material	
	Imobili	
	Mobilier și Mașini de Imprimerie	
	Cheltuieli de Administrație	
	Depozite libere	
	" " & provizoriu	
	Compturi curente	
	Compturi de valori	

PASIV

	Capital	
	Fond de rezervă	
	Fondul amortisării imobilelor și material	
	Bilete de Bancă în circulație	
	Profituri și pierderi	
	Dobânzi și beneficii diverse	
	Depozite de retras	
	" " & provizoria	
	Compturi curinți	

Scomptul 6% *) Dobânda 5%

1907.
27 Ianuarie 3 Februarie

116995869	116921320
968605	1163086
60256429	61321358
31182502	30689665
11999924	11999924
15931524	15931524
3270121	3270121
5881977	5882089
610668	610720
199598	212150
87936433	88267738
60000	60000
15994287	13641977
17635341	16914467
36892328	366886139

12000000	12000000
22697129	22697129
3343012	3343012
242620360	240188850
—	—
266274	329410
87936433	88267738
60000	60000
—	—
368923208	366886139

Lösch József

fabrică de mașini de agronomie

BÁCS-TOPOLYA

Recomandă

mașina de **HUNNIA** cu două
sămănat rânduri.

Fabricație ungurească!

Poziți și cereți înviațiuni asupra prețurilor.

Verita-ARDEIU dulce BOKOR

— e cel mai bun în lume —

precum

tot felul de calități spre scopuri indus-
triale și comerciale lăferează

Bokor János, Szeged

proprietar de moară de ardeiu.

Export în întreaga lume.

Prețuri moderate!

HOTELUL CEL MAI SPLENDID ARANJAT, RESTAURANT
CAFENEA. — în centrul orașului.

Központi Szálloda — Hotel Central

Telefon 891.

ARAD

Telefon 391.

LOCUL DE STAT A TRANVAIULUI.

Illuminare electrică, telefon, băi, cafenea, grădină, mâncări fran-
ceze și ungurești.

Comande pentru prânzuri sau cercuri familiare, sau pentru nunți
se fac în modul cel mai prompt; afară de aceia saleturi acomo-
date pentru diferite societăți sunt la dispoziție în toată vremea.

SALĂ DE BAL.

Cele mai escelente vinuri de podgorie, Rajna și Bordeaux. —
Tot felul de sampanie din țară și străinătate.

Sprijinul on. public îl cere cu toată stima

Nagy Eajos, hotelier.

Serviciu escelent!

CONSTANTIN DOBRIN

institut de vopsire și chimie

Lugoș, strada Nedelco nr. 65.

Vopsire și curățire chimică. Tot felul de haine bărbă-
ești, femești și de copii, proderie de mătăsă, uniforme, covoare
de pat și masă, tapeturi, dantele, haine de batist și pique etc.

Garnitură de mobile și tapeturi. La dorință se curătesc
la casă.

Specialitate: Paltoane de piele, mănuși glacé vopsite negru.
haine de doliu se vopsesc negru în 24 de ore.

Perdele se vopsesc și curătesc foarte ieftin.

PRĂVĂLIE DE FLORI

a lui **SCHEFFER EDE**
ARAD, palatul Minorităților.

TELEFON 337.

TELEFON 337.

Esecuție:

buchete și cununi după gust

pe lângă prețuri avantajoase.

Comande din provincie execut punctual.

== **Serviciu prompt.** ==

Desfacere definitivă!

Cu învoirea autorităților publice
se face

desfacere Definitivă

în marele magazin

de pânză și de modă bărbătească
și femeiască a lui

Masztig Pál

ARAD

Andrássy-ut nrul 22.

Să părtinim industria din patrie!

Prăvălia cea mai mare de cufere
din Seghedin este alui

Szegszárdi József in Szeged
Iskola-utca nr. 25, vis-à-vis de „Hungaria“.

Recomandă în atenția P. T. public din provincă cuferele sale de drum, portmoneurile de toaletă, portmoneuri pentru acte, advocați și pentru aparate propriu, în asortiment bogat, în deposit — asemea recomandă țiitoarele sale de bastoane, de ploiere și de arme, cu prețurile cele mai moderate.

Comandele din provincă se esecută punctual și repede.

Să părtinim industria din patrie!

Nu-ți asudă mai mult
picioarele

dacă întrebuințezi

„**Sudin**“

cel mai potrivit medicament al
timpului modern contra asudării
mânilor și a picioarelor. După in-
trebuințarea unei sticle, deplin
succes.

Prețul 1 cor. cu pene cu tot.

Pregătitorul:

Dacă vei întrebuința distrugători
de bătători numit

„**Togo**“

fără nici o durere te vei scăpa
de bătători.

Prețul unei cutii 1 cor.

Acesta e pregătit — și adus în
circulație după metoda profeso-
rului japonez Dr. Takacu — de
cătore

Farmacistul Nagy Kálmán Nyiregyháza

— Expediție promptă prin poștă. —

Liferantul de lumini de ceară a diecezei catolice din com. Bihor și Silágy.

INTEMEIAT LA 1835.

Frölich Jozsef pregătitor de lumini de ceară

NAGYVÁRAD.

Recomandăm în binevoitoarea a onor. public, fabricațiile sale de lumini de ceară, lu-
mini de ceară de I-a calitate bucată 4-80 Cor. II-a calitate
4 Cor. III-a calitate 3 Cor. — Tot felul de lumini mai mici,
albe, galbene sau colorate. — Lumini de ceară pentru cu-
nunie, albe și frumos aurite părechea dela 5 Cor. până la
100 Cor. — Cea mai fină tămăie din Egipt, prima 2-40 Cor.
secunda 1-80 Cor. tertia 1 Cor. — Cel mai fin oleu destilat de
flori în cano de tinichea indeosebi pentru biserici. Klgr. 96 fl.
— Recomand luminile mele pentru altar, pregătite din ste-
ariu curat, ce nu picură și nu curg. Și cea mai bagatelă comandă
o esecut prompt, pachetare nu se cmpută și dela 5 Klgr. în sus
expediția e francată.

Adjustat cu mașini cu putere electrică.

Adjustat cu mașini cu putere electrică.

Miere și ciăr agalbină cumpăr pe lângă prețurile cele mai mari.

Telefon 20-45

Paul Boháček

Telefon 20-45

turnătorie de metal și bronz fosforat
Budapest, VI., Rőppentyú-utca 23.

Produce: Bronz fosforat original, Bronz
mineralist, Aramă roșie, Aramă galbene, Bronz
mangan, Aluminu curat, Orig. „Exact“ Com-
pozițiului de magazin după desenuri și mo-
dele în bucăți brute de aramă, precum și prelucrate
gata. Articole de calitate.

Corespondență germană, ungurească și franceză.

Să părtinim industria din patrie!

Prăvălia cea mai mare de cufere
din Seghedin este alui

Szegszárdi József in Szeged
Iskola-utca nr. 25, vis-à-vis de „Hungaria“.

Recomandă în atenția P. T. public din provincă cuferele sale de drum, portmoneurile de toaletă, portmoneuri pentru acte, advocați și pentru aparate propriu, în asortiment bogat, în deposit — asemea recomandă țiitoarele sale de bastoane, de ploiere și de arme, cu prețurile cele mai moderate.

Comandele din provincă se esecută punctual și repede.

Să părtinim industria din patrie!

Vedereaceea ma puternică

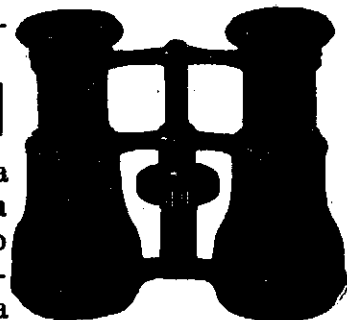
se poate avea numai cu aju-
torul

sticlei de cristal

ciselată foarte fin și probată ca
perfectă, care se poate cumpăra
în cadre deosebite și după o
cercetare conștiențioasă cu pre-
țurile cele mai ieftine la firma

Hahn és Löbl

Telefon 149. în LUGOJ Telefon 149.
Comandele cu poșta se efectuează precis și prompt.

Unele de fotografiat, gramofone etc. etc. se vind cu prețurile originale de fabrică.

Cataloage de gramofon gratis și franco.

Am onorul a aduce la cunoștința mult onoratului public că am deschis în *Lugoj, strada Bonnas* (Palatul com. bis. ev. ref.)

prăvălie
cu obiecte de aur și argint, de juvaericele și
ceasornice.

O praxă de 35 ani în orașele cele mai mari din țară și străinătate mă pune în plăcuta poziție de a putea satisface și cele mai mari preteziuni.

Năzuința mea principală va fi totdeauna îndreptată într'acolo, ca prin livrare

de mărfuri numai de prima clasă
prin lucrare precisă și bună, pe lângă prețuri
moderate

să-mi câștig și asigur crederea onorațiilor mei mușterii.

Voi pune deosebită pond pe fabricarea de juvaericele, prețuri și pe

reparatura conștientioasă perfectă a ceasornicelor

conducând însumi toate lucrările și ori-ce reparatură, fie cât de mică, va fi executată cu cea mai mare punctualitate și conștientiozitate. Vă rog să vă convingeți prin o comandă de probă despre calitatea bună a articolelor mei precum și despre lucrarea conștientioasă și precisă a reparaturilor ce mi-se vor încredința.

Recomandându-mă bunăvoinței mult onor. public,

semnez cu deosebită stimă:

Eduard Neumann,
ceasornicar și juvelier.

Weszely Pál és Pfeiffer Sándor

zidari și tâmplari diplomați, arhitecți
intreprinzători.

Proprietar de firmă: **Weszely Pál, Arad.**

Căcancelăria de arhitectură: **Str. Török Gábor Nr. 2.**

Locuințe: **Str. Gróf Leiningen Nr. 11. (Casa proprie).**

Primim în loc sau în provincie

efectuarea a ori-ce fel de lucrare,

ce se ține de specialitatea arhitecturii, zidiri cu totul nouă dela cea mai simplă până la cea mai frumoasă, precum separat și numai lucrări de zidărie sau tâmplărie. Ținerea în stare bună a zidurilor vechi pentru un pașal anual moderat.

La dorință facem în timpul cel mai scurt planuri și proiecte de spese (bugete).

Cerând binevoitorul sprijin semnăm

cu stimă

Weszely Pál.

Premiat cu medalie de aur.

MILAN PETKO-PAVLOVITS

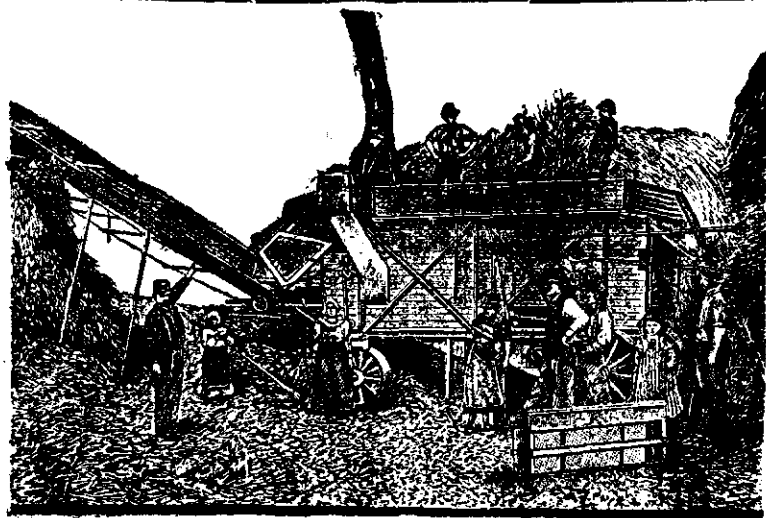
Versecz (în casa proprie. Lângă palatul episcopal.)

Țesătorie artistică și atelier de desen pentru scopuri bisericesti și casnice. — Țesătorie de icoane sfinte și pictură cu acul.

Objoți, stihare, baldachine, „Gjolgj“, briuri de lână pentru proești Cor. 8-60 franco.

Icoane sfinte în stil orientat prima calitate în toate mărimile.

Batiste, fețe de masă etc. cu chipuri istorice românești ca: Horea, Cloșca și Crișan, Mihai Vițeazul, Neagoe Basarab, Bogdan Vodă, Mihai la Călugăreni cu versuri. Articolele desenate și țesute, toate cu prețuri foarte reduse. Articolele acestea nu trebuie să lipsească din nici o casă românească.

Harfmann Jakab

fabrică de mașini de economie

UJVERBÁSZ.

Recomandă renumitele sale instrumente noi

de absorbarea pravului

de mașini de treierat.

Poftiți și cereți ofert de preți.

Concesiune ungurească.

Telefonul cancelăriei 264.

Stabilimentul de arhitectură 393.

In atenția Arhitecților!

Am onorul a aduce la cunoștința interesaților că în cancelăria mea de arhitectură se pot comanda și cumpăra

TIGLE (cărămizi)

de prima calitate gătite în cuptorul meu rotat nou zidit.

Mai departe împletituri de trestie pentru astuparea plafondelor în ori-și-ce fel decantitate. Primesc ori-ce fel de zidiri și planuri și le efectuează cu prețurile cele mai moderate.

Cu stimă:

Probszt Mihály

zidar și fabricant de tige. Arad, Str. Ferdinand Nr. 1a.